

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՆԽԱՆԱԴՈՐՆԵՐՈՒ ԶԵՂՔԵՐԸ ԴԱՐՁԵԼ ԹԱԹԱԿՈՒԵՑԱՆ ՀԱՅՈՒ ԱՐԻՒՆՈՎ

8 ԶՈՅԵՐ ԵՒ ՏԱՄՆԵԱԿՆԵՐՈՎ ՎԻՐԱՒՈՐՆԵՐ ԵՐԵՒԱՆԻ ՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ
ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻԲԱԿԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՒՆ ՏԱԿ ՄԱՍԱՎԱԿՎԱ ԶԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Զախին՝ ժողովուրդ եւ ոստիկանութիւն դէմ-դիմաց։ Վերը՝ բանակի հրասայերը կը հսկեն երեւանի կեդրոնը

Քոչարեան-Մարգարեան զոյթին կողմէ:

Երեւանի մէջ կատարուած հայտապանութիւնը խլեց առնուազն 8 գոներ եւ հարիւրէ աւելի վիրաւորներ։ Արտակարգ իրավիճակ յայտարարուելով երկրէն ներս հաստատուեցաւ ամբողջական բռնատիրութիւն։ Բանակը զրաւեց մայրաքաղաքը։ Բանտերը լեցուեցան ընդդիմադիր գործիչներով, իսկ ուրիշներ ստիպուեցան թագնուիլ։ Նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան ենթարկուեցաւ տնային կայանքին։ Մամուլը եւ զանգուածային լրատուութիւնը

覃文平 4

«ՔՈՉԱՐԵԱՆ՝ ՀԱՅԱՍՊԱՆ» ՎԱՆԿԱՐԿԵԼՈՎ ՀԱԶԱՐԱՒՈՐ ՀԱՅԵՐ ՑՈՅՑ ԿԱՏԱՐԵՑԻՆ ՅՈՒՆԻԿՈՒՏԻՒՓՈՂՈՑՆԵՐՈՒԿ

Տեսարան մը Հոյիկուտիք բողոքի ցոլցէց

Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած վերջին զարգացումներու լրկութիւն տակ, Կիրակի, Մարտ 2-ին հազարաւոր հայեր քալեցին Հոլիվուտի փողոցներով, իրենց զարույթն ու վրդովմունքը արտայացելու համար իշխանութիւններու ձեռքով կատարուած արիւնալի բռնութիւններուն հանուէա:

Սանսէթ, Ուկսթըրն եւ Հոլի-
վուու պողոտաներուն վրայ տեղի-
ունեցած ցոյցին կը հետեւէին Աջե-
րիկան հռուստեսիլի ընկերութիւն-
ներն ու լրատուական գործակալու-
թիւնները:

Հարիւրաւոր պաստառներ ու
Ծառ. Իշխանության հանդեպ:

1

Ա.Դ. ՀՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հպատակի հոդին վրայ դարձեալ հոսեցաւ հայու արիւն: Անմեղ հայորդիներ զրհուեցան Երեւանի փողոցներուն վրայ: Հիւանդանոցները լեցուեցան վիրաւորմերով: Ծեծ ու ջարդի ենթարկուեցան խաղաղ ցուցարարներ՝ հայ կանայք, Երեխաններ ու ծերունիներ: Զերբակալուեցան ու անյայտ ուղղութիւններով տարուեցան նոյնիսկ անչափահասներ: Տնային կալանքի տակ առնուեցաւ նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

իշխանական համակարգը արար աշխարհի առջեւ վերջապէս բացայատեց իր իսկական բոնատիրական դիմագիծը:

Մարտ 1-ի առաւտեան եւ օրուայ ընթացին տեղի ունեցած իրադարձութիւնները սև զիրերով պիտի արձանագրուին Հայոց նորագոյն պատմութեան էջերուն վրայ եւ ընդմիշտ պիտի մնան որպէս արատ՝ իշխանութիւնը զաւրած իմրակի հակուին:

7wp.п 124

ՄԱՐՏԻ 1-ԻՆ ԱՐԻՒՆԱՐԵԴՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱԿՑՈՒՆԵՐԸ

ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐ

- Որբերդ Քոչարեան
  - Սերժ Սարգսեան
  - ԳՈՐԾԱԴՐՈՂՆԵՐ՝
  - Եռիկ Խաչատրյան
  - (Պաշտպանութեան փոխ-նախարար - Արծուաշենը թուրքերուն յանձնողը)
  - Գնդապետ Աբրահամ Մուրադեան
  - (Երկրորդ գունդի հրամանատար)
  - Լյովա Երանոսեան
  - (Երրորդ կորպուսի հրամանատար)
  - Յայկազ Բաղմանեան
  - (Չորրորդ կորպուսի հրամանատար)
  - Ղարաբարի լաւորի և նշանակութեան օրվանադրակու

ԼԵՒՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԸ ՊԱՏՄՈՒԹՅ ԲՈՆԱՐԱՐՔՆԵՐԸ ԿԱՆԻԿԵԼՈՒ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Խօսելով Մարտի
1-ի իրադարձութիւն-
ների մասին՝ Լեւոն
Տէր-Պետրոսեանը որոշ
մանրամասներ է հա-
ղորդել այն կուլիսա-
ցին բանակցութիւննե-
րի մասին, որ վարել է
իշխանութիւնների
հետ ողջ օրուայ ըն-
թացքում՝ փորձելով
հանգուցալուծել իրա-
վիճակը:

«Ֆրանսիական
դեսապանատան մօտ
հաւաքուած մարդիկ
պահանջում էին, որ ես
ոնամ անտեռ: Իս մի-

ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՕՄԱՐ ԼՐԱՎՐՈՂՅԵՐՈՒՅԻ ՀԱՄԱՐ ՏՈՒԼԱԾ ՄԱՎԵԼՈ ԱՍՊԱԼԻՍԻ ԲԱԹՔԱԳԻՒՅԱՆ

Դիմելու ևնք քաղաքապետարան՝
նոր հանրահաւաքների անցկաց-
ման մասին իրազեկելով»:

*Տէղ-Պէտրոսեանը յատուկ
ընդգծել է, որ սկզբում ե՛ւ Քոչար-
եանը, ե՛ւ Սարգսեանը կողմ էին
այս տարբերակին:*

«Նրանք նաեւ առաջարկեցին
գնալ մինչեւ «Դինամօ» մարզպ-
դաշտ կամ կայարանամերձ հրա-
պարակ, բայց ես հրաժարեցի՝ ասե-
լով. դուք ցանկանում էք մարդ-
կանց հեռացնել քաղաքի կենտրո-
նից ու արտասահմանցիների աշ-
քից հեռու այդ մարդկանց հետ ինչ
ուզէք կ'անէք: Ասացին լաւ՝ Մատե-
նադարանի մասին էլի կը մտա-
ծենք: Հետաքայտում նախազահի
անունից փոխանցեցին, որ այդ
տարբերակը եւս բացառուում է:
Երրորդ անգամ արդէն աւելի
կտրուկ էին՝ որեւէ փոխվիշում
լինել չի կարող», - պատճել է Լեւոն
Տէր-Պետրոսեանը:

սկզբում ի, խանոթիւնները կար-

ծես բաւական լրջօրէն էին ընկալել
իր այդ առաջարկը, որի էութիւնը,
իր խօսքով, Հետեւեալն էր. - «Ես
կը խօսեմ ժողովրդի հետ, կը
հանգատացնեմ Նրանց, սակայն դա-
տարկաձեռն չեմ կարող Նրանց մօտ
գնալ: Ես պէտք է ինչ-որ փոխհա-
տուցում առաջակէի, որ մարդիկ
այդ միջոցառութը թողնելով այն
փոխարինէին մէկ ուրիշով: Առա-
ջարկեցի խաղաղ երթ կազմակեր-
պել դէպի Օպէրա: Օպէրան բա-
ցառուած է, ասացին ինձ: Ես
առաջարկեցի Հանրահաւաք անց-
կացնել Մատենադարանի մօտ, այդ
պահին արտակարգ դրութեան մա-
սին խօսք անգամ չկար: Ես ցանկա-
նում էի բացատրել մարդկանց
ստեղծուած իրավիճակը, ասել
նրանց, որ յաջորդ օրն արդէն

ԵՒԽՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ. «ԽՈՐՎՊԵՍ ՑԱՒԿՑՑՈՒՄ
ԵՍ ԲՈԼՈՐ ԶՈՅՈՒԱԾՆԵՐԻ ՀԱՐԱՋԱՏՆԵՐԻՆ»

Հայաստանի առաջին նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանն այսօր ցաւակցութիւն է յայտնել Մարտի 1-ի իրադարձութիւնների ժամանակ զոհուածների հարազատներին եւ հանդարտութեան ու զապուածութեան կոչ արել:

«Խորապէս ցաւակցում եմ անխտիր բոլոր զոհուածների ու վիրաւորների ընտանիքներին ու հարազատներին, անկախ այն բանից՝ նրանք ժողովրդի, թէ ոստիկանութեան ներկայացուցիչներ են», - ասուած է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի այսօր տարածած յայտարարութեան մէջ:

ԱԵՀՀ : Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը, որը կենտրոնական ընտրական յանձնաժողովի տուեալների համաձայն՝ նախագահական ընտրութիւններում պարտուել է վարչապետ Սերժ Սարգսեանին, բողոքի ցոյցեր է կազմակերպել, որոնց մասնակիցների եւ ուստիկանութեան միջեւ բախման հետեւանքով անդած շաբաթ գոհուել է 8 մարտ:

«Կոչ եմ անում հանդարտութեան եւ զսպուածութեան, վստահ լինելով, որ գործուած ոճիրների բոլոր պատասխանատուները վաղ թէ ուշ կանգնելու են դատարանի առջեւ», - յայտարարել է Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը:

«ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅԻՆ» ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Ժառանգութիւն» կուսակցութիւնը խատազո՞նս դատապարտում է ս.թ. Մարտի Ֆէկի առաւօտեան Ազատութեան հրապարակում տեղի ունեցած դէպքերը եւ դրանց շարունակուող զարգացումները: Անթոյլատրելի համարելով խաղաղ նստացուցի մասնակիցների հանդէպ իրազործուած բոնութիւնները, մենք փաստում ենք, որ չբաւարարուելով դրանով՝ ոստիկանութիւնը շարունակեց իր ապօրինի բոնարարքները արդէն ՀՀ-ում ֆրանսացի դեսպանատան առջեւ հաւաքուած խաղաղ ցուցարարների հանդէպ՝ նոր յարձակում գործելով նրանց վրաց: Դէպքի վայրում են գտնուել նաեւ «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան պատգամաւորներ Անահիտ Բախչեանը, Ստեփան Սահմարեանը, Արմէն Մարտիրոսեանը, Զարուհի Փոստանջեանը եւ Վարդան Խաչատրեանը, որոնք կանգնել են ժողովրդի եւ ոստիկանութեան միջեւ՝ փորձելով սթափեցնել իրականութեան զգացողութիւնը կորցրած «օրէնքի պահապաններին»:

Սենք մեր հիացմունքն ենք
յայտնում ժողովրդի զապուածու-
թեան եւ սաղբանքներին չենթարկ-
ուելու պատրաստակամութեան կա-
պակցութեամբ; Սակայն մեզ հա-
մար նաեւ ակնյայտ է, որ ցուցա-
րաբների մէջ իշխանութիւնների
կողմից ներդրուել են բազմաթիւ
սաղբիչ-զալտնի գործակալներ,
որոնք պարբերաբար փորձեր են
կատարում սաղբել բախում ոստի-
կանութեան հետ, սակայն դա կանխ-
ւում է ժողովրդի, Լեւոն Տէր-
Պետրոսեանի շտաբի եւ «Ժառան-
գութեան» ակտիւիստների կող-
մից: Նման սաղբանքների փորձե-
րից մէկն էր քաղաքացիական հա-
զուսաներով մի խումբ անձանց
կողմից Երեւանի քաղաքապետա-
րանի առջեւ փոխգնդապետի կո-
չում ունեցող մի ոստիկանի հան-
դէպ դաժան ծեծը, որը կանխուել
է «Ժառանգութիւնից» Աժ պատ-
գամաւոր Արմէն Մարտիրոսեանի
կողմից: Ժողովրդական պատգա-
մաւորը ստիպուած է եղել սեփա-
կան մարմնով փակել ոստիկանին,
որից յետոյ սաղբիչներից մէկը
դանակահարել է նրան եւ դիմել
փախուստի: Արմէն Մարտիրոսեա-
նը տեղափոխուել է շտապօգնու-
թեան Յ-րդ Գիւանդանոց, ուր նրան
ցոյց է արուել շտապ վիրաբուժա-
կան օգնութիւն: Ի դէպ, սաղբիչ
խմբի անդամներից մէկը, ըստ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԵՐԿՐՈՎ ՎԻՐԱՒԴՈՐ

Մարտի 5-ին Հայաստան
պաշտօնապէս հերքել է, որ հայ
- ատրպէցանական ուժերի
շփման գծում տեղի ունեցած
բախումների հետեւանքով բազ-
մաթիւ զոհեր են եղել հայկական
կողմից։ Հայաստանի պաշտպա-
նութեան նախարարութիւնը
պնդում է, որ հայկական կողմից
կայ երկու վիրաւոր։

«Հեռանային Ղարաբաղի
պաշտպանութեան բանակն ու-
նի միայն երկու վիրաւոր, ընդ-
որում ձէքը՝ ծանր, որի կեան-
քին, սակայն, վտանգ չի սպառ-
նում», - ասուած է Հայաստանի
պաշտպանութեան նախարարու-
թեան մամլոյ ծառացլութեան հա-
ռոռուառութեան մէջ:

Ատրպէցանի պաշտպանութեան համար հայութեան պահպանութեան համար

ականատեսների, մինչեւ դանակա-
հարութիւնը գոռացել է, որ «Էս էն
դեպուտատն ա, որ Սերժին հարց
էր տալիս»; Քանի որ նման կարգի
սաղրանքները ակնյայտօրէն լաւ
պլանաւորուած են՝ մենք մեծ վտանգ
ենք զգում դրանց կրկնութեան,
որի կապակցութեամբ եւս մէկ
անգամ զգօնութեան կոչ ենք անում
խաղաղ ցոյցի մասնակիցներին:
Սաղրանքների կազմակերպուածու-
թեան հանգամանքը ակներեւ է
նաեւ այն փաստից, որ իշխանու-
թիւնների վերահսկողութեան տակ
գտնուող հեռուստաընկերութիւն-
ները Արմէն Մարտիրոսեանի հար-
ցագրոցը մոնտաժելով՝ այս իրա-
դարձութիւնն այնպէս են ներկա-
յացրել, կարծես թէ ցուցարարներն
են նրան դանակահարել՝ ակնյայ-
տօրէն հող նախապատրաստելով
խաղաղ ցուցարարների հանդէպ
նոր սաղրանքների եւ բոնութիւն-
ների համար:

ՄԵՆՔ ԽԱՏՈՐՔՆ ՊԱՏՊԱՎԱՐ-
ՄՈՒԾ ԵՆՔ ՆԱԵԼ Իշխանութիւնների
Կողմից ժողովրդի ղէմ սանձա-
զերծուած գործողութիւններին Հա-
յաստանի սահմանները պաշտպա-
նելուն կոչուած ՀՀ ազգային բա-
նակի ներքաշումը եւ երիտասարդ
շարքային զինուորականներին՝ որ-
պէս պատճէ օպտագործելը:

Մենք ցնցուած ենք ոստի-
կանների կողմից՝ առանց շտապ-
բուժօգնութիւն տրամադրելու՝
բազմաթիւ վիրաւոր քաղաքա-
ցիների, այդ թևում արնածոր
վէրքերով անչափահանների ձեր-
բակալման փաստի կապակցու-
թեամբ, որի ականատեսներն են
եղել առաւօտեան ժամը 9:00-ի
շրջակայքում ՀՀ Ոստիկանու-
թեան Կենտրոն բաժանմունքի
առջեւ ՀՀ ԱԺ «Ժառանգու-
թիւն» կուսակցութեան պատ-
գամաւորները:

«Ժառանգութիւնը» համարում է, որ իշխանութիւնների այս յանցագործ գործողութիւնները իրենց բնոյթով սադրիչ են եւ միտուած են իրավիճակի հետագայ շիկացմանը։ Յայտարարում ենք, որ այս գործողութիւնների անկանխատեսելի հետեւանքների համար ողջ պատասխանատուութիւնն ընկնում է գործող իշխանութիւնների վրայ եւ պահանջում ենք անյապաղ դադարեցնել զանգուածային բոնութիւնները իսաղաղ ցուցարարների հանդէպ։

իսօրէին յայտնել էր, թէ շփման
գծում տեղի ունեցած բախում-
ների հետեւանքով զոհուել է 16
մարդ, ընդ որում 12-ը՝ հայկա-
կան կողմից:

Հստ այդ աղբեւրի՝ Մարտ
4-ի բախումները տեսել են 13
ժամ, որոնց ընթացքում սպանն-
ուել է 3 ատրպէջանցի զի-
նուոր: Չորրորդը սպաննուել է
յաշորդ օրը տեղի ունեցած
փոխհրաձգութեան ժամանակի:
«Ռոյթերգ»-ը վկայակոչում է
անանուն արեւմտեան դիւնա-
գէտի, որն ասել է. - «Ան, ինչ
հաղորդւում է, հնչում է մի
փոքր աւելի, քան սովորական
բախում: Սակայն ներկայ մթնո-
լորտում այս ամէնը կարող է
հաստատ չափազանցուած լի-
քէ...».

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ ՓԱՐԻԶԻ ՄԵՋ

Ֆրանսահայր կը բողոքի Ցայլական դեսպանատան մուտքին

Հայաստանի մէջ տեղի ունեցած իրադարձութիւններուն դէմ բողոքելու նպատակով կիրակի, Մարտ 2-ին մօտ հարիւր ֆրանսահայեր հաւաքուեցան Փարիզի Հայկական դեսպանատան առջեւ եւ արտայացտեցին իրենց զօրակցութիւնը Հայաստանի ժողովուրդին: Ցոյցի պահուն դեսպանատան շէնքը առնուած էր ոստիկանութեան խիստ հակողութեան տակ:

«ՔՈՉԱՐԵԱՆ՝ ՀԱՅԱՍՊԱՆ»

Ծարունակուածէջ 1-էն

Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու դրօշները պարզած ժողովուրդը կը վանկարիէր՝ «Քոչարեան՝ Հայասպան», «Սերմիկ՝ հեռացիր», «Լեւոն՝ Նախագահ», «Պայքար, պայքար մինչեւ վերջ» եւ այլ լօգունզներ:

Ցոյցին յաջորդեց հաւաք, որու սկզբնաւորութեան հնչեց հայրենիքի կամչի շեփորը, որու լնժացքին ներկաները վեր բարձրացուցած էին իրենց բուռնցքները:

Մէկ վայրկեան լրութեամբ յարգել ետք երեւանի մէջ զոհուած հայորդիներու լիշտատակը, հանրահաւաքի վարիչը ընկ. Համբեկի Սարաֆեան Անգլերէն լեզուով ներկայացուց այն պահանջագիրը, որ հանրահաւաքի մասնակիցներուն անունով պիտի յղուի Ամերիկեան իշխանութիւններուն, որպէսի անոնք ազդու ձեւով միջամտեն ու կանխեն խաղաղ ցուցարարներու դէմ կատա-

լուող բունութիւնները, պահանջեն արտակարգ դրութեան վերացումը ու նաեւ մերժեն ընդունիլ ֆետրուար 19-ի քուէարկութեան արդիւնքները: Ընկ. Սարաֆեան կոչ ըրաւ ներկաներուն ստորագրելու այդ յուշագիրին տակ:

Ապա, դատապարտումի ու զօրակցութեան ելոյթներով հանդէս եկան մտաւորականներ ու քաղաքական գործիչներ, որոց շարքին էին իրաւաբան Կարո Կարապետեան, Ռուտիկ Յովսիկեան, Փրոփ. Գէորգ Խրլոբեան, Անահիտ Մարտիրոսեան, Նունէ Աւետիսեան, Անժելա Բարսեղեան եւ ուրիշներ:

Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան անունով ելոյթ ունեցաւ եւ կուսակցութեան պաշտօնական յայտարարութիւնը ներկայացուց Ընկ. Գրիգոր Խոտանեան:

Ցոյցը կազմակերպուած էր Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի աջակցութեան Ամերիկեան շտաբի կողմէ:

Ս.Դ. ՀԱՅԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԻՆԸ

Ծարունակուածէջ 1-էն

Նորերդ Քոչարեանը, իր վերջին օրերուն անգամ, կը շարունակէ իր դաւադիր ընթացքը՝ ամրող ժողովուրդ մը ստրկացնելու ու անոր արժանապատուութիւնը ունահարելու տասնամենյա իր ընթացքը, որու գագարնակէտը հանդիսացաւ Հայոց մայրաքաղաքին մէջ հաստատուած արտակարգ դրութիւնը եւ ազատութիւնը անոնք ազդու ձեւով միջամտեն ու կանխեն խաղաղ ցուցարարներու դէմ կատա-

Այս իրադարձութիւններուն առիւ Սոցեալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութիւնը կու գայլայտարելու.

Ա.- Խստագոյնս կը դատապարտենի խաղաղ ցուցարարներու դէմ կատարուած հերքական բոնութիւնները եւ կը վստահեցնեն որ այս արարիները հրահանգողները, ուշ թէ կանուխ, անուն առ անուն, պիտի կանգնեն պատասխանատուութեան առջեւ, այն ժամանակ երբ Հայաստանի մէջ վերականգնի իսկական ժողովրդակարութիւնը:

Բ.- Կը պահանջենի անյապաղ ազատ արձակել Հայաստանի բոլոր բաղադրական բանտարկեալները՝ սկսեալ Արման Բարաքանեանէ, մինչեւ ժիրայր Ալֆիլեան, Արամ Կարապետեան, Սմբատ Այվազեան եւ վերջին օրոր կալանաւորները:

Գ.- Կարձանագրենի որ, բիրտ ուժի կիրառումը կը միտի նաեւ ահաբեկելու Հայաստանի Ասկեմանադրական Դատարանը, որ կոչուած է կայացնելու անկախ որոշում, հեռու արտադիր ննջումներէ: Այսպիսով կասկածի տակ կ'առնուին, Փետրուար 19-ի ընթարութիւններու վերաբերեալ Դատարանի կողմէ սպասուող որոշումները:

Դ.- Իրերու այս զարգացման համար պատասխանատու կը նկատենան միջազգային հայութիւն առանձին առանձին բանական դատողութիւնը: Անոնք, Հայաստանի նկատմամբ իրենց որոշեգրած ցած չափանիշերով եկան բազալերու իրագործման եւ յետագայիշերուն մէջ:

Այսօր, հայ ժողովուրդը ամենուրեք, իր միահամուո զայրոյրը

ԴԱՐՁԵԱԼ ԹԱՅԹԱԿԱՌԵՑԱՆ ՅԱՅՈՒ ԱՐԻՒՆՈՎ

Ծարունակուածէջ 1-էն

առնուեցաւ խիստ հակողութեան տակ ու խափանուեցաւ արտաքին աշխարհի հետ ինթըլընէթային կապը:

Դէպքերը զարգացան շատ արագ, երբ Շաբաթ օրը առաւտուեան ոստիկանները յարձակեցան Ազատութեան հրապարակին վրայ գիշերը անցուցած ժողովուրդին վրայ ու առանց զգուշացման խիելով, ջարդելով քշեցին հրապարակին: Մինչ այդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեան յատարարեց, որ կան կանաչը եւ երեխանները ու խնդրեց ոստիկանութենէն որեւէ կ վտանգաւոր քայլ չդիմել: Սակայն, յարձակելով ժողովուրդի վրայ անոնք սկսան է արագ չափերէ:

«Օղակը սեղմեցին: Ինչ-որ սարքերով ջուր էին լցնուած ժողովուրդի վրայ, քշեցին Հիւսիսային պողոտայ ու անընդհանուր հետապնդելով, մահակմներով խիելով հետ մնացածներին, ընկածներին խիելով... Ով ընկուած էր, շրջապատուած էին, սկսուած էին ոտքերով խիել», պատմեց ականատեսն վկաններէն մին:

Ազատութեան հրապարակին վրայ տեղի ունեցած ջարդէն ետք, որու ընթացքին վիրաւորուեցան ու ձերբակալուեցան հարիւրաւոր անձեղներ, ժողովուրդը սկսաւ կամ ամախմբուի ֆրանսայի դեսպանատան եւ քաղաքապետարանի միջեւ զտնուող տարածքքին մէջ: Քիչ ժամանակ ետք հավարաւոր ժողովուրդը: Ժամանացին ընդդիմադրութիւնի կուսական վերաբերութիւններու վեցուած էր կամաց արագ չափերէ:

Դեսպանատան մօտէն Գաբրիէլ Սունդուկեանի անուան թատրոնի գրական մասի ղեկավար, գրող Նելլի Շահնազարեան հեռախօսով «Ազատութիւն» ուստիուկայանին պատմեց հետեւեալը՝ «Խայտառակ բան է կատարուում: Նորից եկել են յատուկ զոկատայինները, մի քանի գլուխ ջարդեցին այստեղ: Ոստիկանները շրջապատել են: Հիմա կանգնած է ժողովուրդը, չի հետանուած: Աւարայր է: Մարդիկ սեղմուած են ողակի մէջ»:

Ցուցարարներու եւ ոստիկանութեան միջեւ բաւականին պրկուած վիճակը շարունակուեցաւ մինչեւ ուշ երեկոյ: Այդ միջոցին, ցոյցի բուն վայրէն անդին, տեղի ունեցան բախումներ երիտասարդներու եւ իրաւապահներու միջեւ: Հատ տեղեկութիւններու, այս գիշերը կը հրահրուէն իշխանութիւններուն կողմէ ներմուծուած սաղրիչներու կողմէ: Անոնք կը հետապնդէն երկու նպատակ. նախ՝ ընդդիմադրութիւնը մեղադրել անկարգութիւններու մէջ, եւ ապա՝ պատրուած ունենաւալ արտակարգ իրավիճակ հաստատելու համար:

Իշխանութիւնները հասան իրենց նպատակին: Բանակը մտցնելով մայրաքաղաք, հաստատեցին արտակարգ դրութիւն եւ սկսան մասսայական ձերբակալութիւններու եւ խուզարկութիւններու:

Բանակի հրասալու երեւանի կեդրոնը յատանուելէ ու գոհերու մասին իմանալի ետք, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը կոչ ըրաւ ժողովուրդին՝ երթալ իրենց տունները:

Մարտ 4-ին կամակատար Ազգային ժողովը առանց երկար քննութեան անձեռնմիելութենէ զրկեց չորս պատգամաւորներու ինչաստուր Սուքիասեանը, Յակոբ Յակոբեանը, Միամիկ Մալխասեանը եւ Սասուն Միքայէլեանը, գանոնք ձերբակալութիւններու ժողոտութիւն տալով Հայաստանի Գլխաւոր դատախազին:

Վերջին օրերուն ձերբակալուածներու շարքին են Ազգային Անվտանգութեան նախին փոխախարար Գուրգէն Եղիշապարեանը, Երջանիկ Աբգարեանը, Ազգային ժողովի նախին փոխախանակ Կարապետ Ռուբինեանը: Իշխանութիւնները կը փորձեն բոլորին մեղադրել պատականին յեղացրուած իրազործելու մէջ:

Մարտ 1-ի բունութիւններուն առթիւ յայտարարութիւններով հանդէս եկան միջազգային իրաւապաշտպան կազմակերպութիւններ, Եւրոպական կառուցներու ղեկավարները, ՄԱԿ-ի գլխաւոր քարտուլուածները կու գոհութիւն ու ուստանուած էր Արմենիանը կու գոհութիւն ու ուստանուած էր Արմենիանը:

Մարտ 4-ին Հայաստանի Սահմանադրական Դատարանի Մարտ 1-ի ընտրութիւնները չեղեալ յայտարարելու ուղղութեամբ: Սահմանադրական Դատարանի Մարտ 5-ի ընտրութիւնները չեղեալ արտակարգ իշխանութեան նախագիտարական Յակոբ Յա

The Quality and Safe Choice for Your Child's High School Education

AGBU HIGH SCHOOL – PASADENA

OPEN ENROLLMENT FOR 2008-2009

Grades 9-12

The administration will be happy to meet with you, answer your questions and give you a campus tour.

Please call (626) 794-0363

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍԻՏՈՒՏԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

**Միմի-ի անդամներին, համա-
կիրներին, համայն հայ ժողովրդին
Հայաստանի Հանրապետութիւնում՝
Երեւան եւ Արգավանք, Արցախում,
Սփիտոքի բոլոր համայնքներում**

Արդեն 2007թ. Դեկտեմբերին,
Միջին իր յատակ գիրքորշումով
է հանդէս եկել եւ համապարփակ
վերլուծել Հայաստանի Հանրապե-
տութեան անցեալ 16 տարիների
զարգացումները եւ 2008թ. նա-
խընտրական կացութիւնը (տես՝
«Տեսակետ-Միջին» թիւ 24-ի խմբագ-
րականը): Իբրեւ հայ եւ հայաստան-
եան ինքնուրոցն եւ անկախ քաղա-
քացիական գործօն՝ մենք ցաւով ենք
արձանագրում, որ այս վերլուծու-
թիւններն ու կանխատեսումներն
արդարանում են:

Սոյն թուականի Մարտի 1-ի
վաղ առաւաօտեան Երեւանի Ազա-
տութեան հրապարակում խաղաղ
ցոյցի ըսնի ցրումը, չնայած իր
կանխատեսելիութեանը, կրկին ան-
գամ փաստում է, որ իշխանութիւն-
ները եւ Նրանց հետ համագործակից
բոլոր քաղաքական կուսակցութիւն-
ները, քաղաքական ուժերը, պաշտօ-
նական մտաւորականութիւնն ու ար-
ուեստագէտները, Նրանց սատարող
այլ ուժերը գործում են ոչ քաղաքա-
կան եւ Սահմանադրական կարգով
եւ մեթոտներով։ Հայաստանի Հան-
րապետութեան ու Հայ ժողովրդի
պաշտօնական պատասխանատու ու-
ժերը կրկին անգամ փորձում են
վերարտադրել իրենց՝ ոչ քաղաքա-
կան խաղի օրէնքներով, մանիպու-
լացիաներով, հակաիրաւական ու ան-
պատասխանատու գործելատնով։ Ներ-
կայումս առաւել եւս հանդէս եկաւ
քաղաքական ուժերի, վարչարար-
իշխանաւորների անվատահելլու-
թիւնը, անպատասխանատութիւնը
եւ անկարողութիւնը՝ քաղաքական
եւ իրաւական մկրտունքներով առաջ-
նորդուելու, կառավարելու մեր հա-
սարակութեանն ու ժողովրդին։

Վառ վկացութիւնն են Փետր-
ուարի 19-ի նախագահական ընտ-
րութիւնները, որոնք նախընտրա-
կան, ընտրական եւ հետլնստրական
ժամանակահատուածում ուղեկցուե-
ցին բազմաթիւ խախտումներով, կեղծումներով եւ բռնարարքներով, ընտրակաշառքներով, Հանրային հե-
ռուսաստանութեան կողմանակալ վե-
րաբերմունքով, ընտրական խախ-
տումների նկատմամբ իրաւապահ
մարմինների անգործութեամբ ու

կաշկանդուածութեամբ, քաղաքա-
կան ուժերի ոչ սկզբունքային, ան-
բարոյական գործելառնով եւ ման-
րառեւտրի մէջ մտնելով։ Այս ամէն
գործողութիւնները քողարկում են
յայտարարութիւններով, թէ իբր
ազգը պառակտուած է, թէ ազգային
խնդիրների հարցում դաւադրու-
թիւններ են եղել, թէ յանուն քաղա-
քացիական պատերազմից խուսափե-
լու են քաղաքական ուժերը միաւոր-
ում յայօրուաց իշխանութիւնների
շուրջ։ Սական մեր ազգը պառակտ-
ուած չէ, իսկ եթէ պնդում են, որ
Արցախի հարցում ու պետական այլ
գործերում կան դաւաճաններ ու
յանցագործներ, ապա դրանք պէտք է
ժամանակին օրինական կերպով, օրէն-
քի շրջանակում դաստապարտուէին
կամ դատապարտուեն։

Մեր հասարակութիւնը եւ ժողովուրդը պառակտուած չէ, այլ կայ սոցիալական եւ տնտեսական հսկայական բենեուացում, չկայ քաղաքացիական պատերազմի վտանգ, այլ կայ լուրջ վտանգ պետականութեան եւ հասակարութեան ճգնաժամի ու քայլքայլման՝ շնորհիւ նոյն այդ անպատճախանատու եւ վարկաբեկուած քաղաքական, «մտաւորական» ու «հոգեւոր» ուժեղի անձարդկային եւ ապազգային, անպատճախանատու եւ անբարոյական վարքագծի ու գործելառութիւն:

Վարկաբեկուած է իշխանութիւնը, վարկաբեկուած են պաշտօնականն «մտաւորականութիւնը», քաղաքական դաշտը եւ ուժեցը, Հայ Առաքելական Մայր Աթոռի ղեկավարութիւնը:

ինչպէս արդէն իսկ համդէս ենք
եկել մեր դիրքորոշմամբ՝ Միթին
չի կիսում Հայոց Համազգային Շարժ-
ման՝ ՀՀՇ-ի եւ Լեւոն Տէր-Պետրոս-
եանի գաղափարները եւ չի համակ-
րում դրանք եւ մինչեւ օրս էլ
շարունակում ենք մնալ այդ նոյն
գծի վրայ: Սակայն գտնում ենք, որ

իշխանութիւնները եւ նրանց հետ
համագործակցող ուժերը իրաւունք
չունեին բռնութիւն գործադրելու
Ազատութեան հրապարակի ցուցա-
րաբների դէմ, որոնք քաղաքական
եւ Սահմանադրական ձեւով էին
իրենց գժգոհութիւնը եւ քաղաքայ-
իական պահանջն արտայացում:
Քաղաքակիրթ մարդկային ու ազ-
գային քաղաքական եւ հասարակա-
կան ուժերը պարտաւոր են անուն

պետութեան զարգացման, առաջ-
նորդուել եւ բոլոր խնդիրները լու-
ծել միայն ու միայն Քաղաքական
ճանապարհով եւ Սահմանդրութեան
շրջանակում:

Սիթի-ն դատապարտում է ՀՀ
իշխանաւորների կողմից ծրագր-
ուած եւ կիրառուած յանցագործ
բռնատիրական գործելատոճը, որը
վտանգում է քաղաքացիական եւ
հասարակական համերաշխութիւնը՝
ի յաւելումն իրենց կողմից մինչ օրս
իրականացուող տոցիալ-տնտեսական
անարդար քաղաքականութեան, որի
հետեւանքով բեւեռացուել եւ
թուլացուել է մեր երկիրն ու պետու-
թիւնը, եւ որի հետեւանքով ճաշա-
կում ենք այս ըմբռաստացումն ու
ընդգրումը:

Մեր գերակայ քաղաքական ուժերի մէջ բացակայում է քաղաքական, բարոյական, ազգային եւ մարդասէր ուղեգիծը, մշակոյթն ու գործելառութ. բացակայում է նաեւ այս յատկանիշներով սովորուած ՈՐԱԿԱԿԱՆ քաղաքական երրորդ ուժը: Այդ իսկ պատճառով ցաւով ենք ականատես, որ մեր երիտասարդութեան, հասարակութեան եւ ժողովրդի դժգոհութիւնն ու քաղաքական պահանջարկը ուղղորդուած եւ առաջնորդուած է ՀՀ առաջին նախագահի՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի վերադարձով: Միիժհն զտնուած է, որ

Հայ ժողովրդի, ՀՀ հասարակութեան խաւերի ցուցաբերած դժուռութիւնն ու ըմբոստութիւնն ունեն արդարացի եւ իրաւացի արմատներ:

Ազգային եւ մարդկացին հաւաքական չափական շահերը իր անձնական, հաստուածական յանցագործ կամ ոչ յանցագործ շահերից գերազատապող իւրաքանչիւր ուժ եւ իշխանաւոր պարտաւոր է հաշուի նստել այս արդարացի դժուհութեան եւ պահանջի հետ՝ ճշմարիտ ինքնաքննադատութեան ենթարկելով իրենց եւ իրենց քայլերը. յանուն հայ երիտասարդութեան, ՀՀ հասարակութեան, բովանդակ հայ ժողովրդի մեծամասնութեան հաւաքական բարօրութեան եւ համերաշխութեան՝ պարտաւոր են որակական եւ արմատական քաղաքական բարեփոխումներ կատարել իրենց կեցուածքի, ուղեգծի, քաղաքականութիւնների եւ գործունեութեան մէջ:

Հայաստանի Հանրապետությանը իր Սահմանադրութեամբ ժողովրդավարական, իրաւական եւ

սոցիալական պետութիւն է, որտեղ
իշխանութիւնը պատկանում է ժո-
ղովրդին:

Մենք սթափութեան կոչ ենք
անում հայ երիտասարդութեան, հա-
սարակութեան եւ ժողովրդի
գիտակից, ինքնուրոյն, անկախ գոր-
ծոններին՝ անհատ եւ կառուց, վեր-
կանզնել ամբոխային եւ ամբոխա-
վարական մանկապուլացիաներից եւ
սթափուել, լիարժէք տէրը լինել
մեր ժողովրդի եւ հայրենիքի, թուլ-
չտալ, որ մեր հասարակութիւնը եւ
ժողովուրդը նորից յուսահատու-
թեան, անտարբերութեան, յարձա-
րուողութեան եւ առրկութեան ուղին
բոնի: Դիմենք քաղաքական եւ
քաղաքացիական ակցիաների, ար-
համարհենք եւ ամօթանքի մատ-
նենք հասուածական, յանցագործ,
անբարոյական, քաղաքական եւ քա-
ղաքացիական մանրակաճառութեամբ
զբաղուող թէ՛ հովանաւորողներին
եւ թէ՛նրանց գործիքներին՝ քաղա-
քական, հասարակական ու մշակու-
թային գործիչներին, «մտաւորա-
կաններին», լրագրողներին՝ դպրոց-
ներում, համալսարաններում, աշ-
խատավայրերում, հարեւանութեան
մէջ, հանրային վայրերում, ամե-
նուր, մեր ամենօրեայ քաղաքացիա-
կան վերաբերմունքով ու վարչագո-
ծով, տարբեր քաղաքական-քաղա-
քացիական ակցիաների միջոցով:

կոչ ենք անում Հայաստանի Հանրապետութեան հասարակութեան եւ հայ ժողովրդի իւրաքանչիւր գիտակից անհատի ու կառուցի՝ ինքնակազմակերպուել, քաղաքական եւ հասարակական սահմանադրական, իրաւական համարձակ, անվախ գործունէութիւն ծալալել՝ անյապաղ: Գիտակցելով եւ յարգելով ՀՀ Սահմանադրութիւնը՝ տէրը լինենք սահմանադրական կարգի եւ իրաւունքի գերակայութեանը մեր հայրենիքում, չթողնելով որ այն մանիպուլացուի այս կամ այն իշխանաւորի կամ գործիչի հատուապահատ ձգուումներով:

Հասարակական եւ սահմանադրության կազմության մասին օրենքը պահպանական է և համար բոլոր բնակչութեան հարականգ տուող եւ իրականացնող իւրաքանչիւր ոք պարտաւոր կը լինի հաշուեառուութիւնն առաջ իր որոշումների եւ գործողութիւնների օրինականութեան համար. մենք՝ ժողովուրդս, պահանջում ենք այդ հաշուեառուութիւնը:

ԻՆՉՊԻՄԻ ՇԱՅՐԵԼԻՔ ԿՈՒՇԵԼ ԿԵՐՏԸԼ

ՅԱՐՈՒԹՅԵՐԴ ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Այս տողերը կը գրուին Մարտ
1ին առաւօտեան ժամերուն, Ազա-
տութեան Հրապարակի վրայ հա-
ւաքուած ցուցարարներուն վրայ
գործադրուած բռնարարքներու լու-
րերուն տեղեկանալնէս անմիջապէս
ետք:

Կ'ակնկալէի՞նք այն ինչ որ
պատահեցաւ: Դժբախտաբեր այտ,
որովհետեւ զանազան առիթներով
այդ մասին մտահոգութիւն յայտ-
նած ըլլալով, գտած էինք որ մեր
մտահոգութիւնները շատեր կը բաժ-
նին: Հակառակ ատոր, հայու յա-
մառօրէն լաւատեն մեր հոգիի խորքը
կը պահէինք յոյժի փոքր նշոյլ մը,
որ ի սէր մեր ազգին ու հայրենի-
քին, խղճամտութիւնը կ'ունենա-
յինք խուսափելու անկէ: Բայց
աւազ: Ինչպէս չակնկալէինք, երբ
մեր աշքին առջեւ պարզ է անցնող
տասը տարիներու Քոչարեանական
իշխանութեան պատկերը: Սահմա-
նադրական խախտումներով նա-
խագահական թեկնածու գրանց-
ուիլը ու ապա խարդախութեամբ
նախագահ «ընտրուիլը»: Հոկտեմ-
բեր 27, 1999ի ահաւոր սպանդն ու
դաստավարութեան կոծկումը: 2003ին
նախագահ «վերընտրութիւնը» եւ
Ապրիլեան խժդութիւնները: Հա-
կառակ համատարած պոլքոթի, նոր
սահմանադրութեան «մեծամասնու-
թեամբ»: անցումը: Եւ այս խայտա-

ռակ «ընտրութիւնները»: Այս
գլխաւոր դէպքերէն անդին, զանց
կ'առնենք նշել հաշուելարդարի,
աշաբեկչութեան, սպաննութեան,
խոստմանադրժութեան, օրինազան-
ցութեանց եւ այլ օրինակներ: Այս
10 տարիներու ընթացքին ժողո-
վուրդի հանդէպի իր «տղամարդու»
արհամարհուած կեցուածքը, զինք
ինկարկողներու ամենաթողութեան
իսկ ընդդիմափառները վախի ու
աշաբեկումի սպաննալիքի տակ
պահելու մթնոլորտի գոյացումը,
ստորակայութեան բարդոյթէ
մղուած իր քինախնդրութիւնն ու
մէծամտութիւնը ահաւոր հարուած
հասցուցին մեր պետականութեան
եւ առողջ քաղաքացիական զի-
տակցութեան կազմաւորման գոր-
ծինթագին:

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի սկզբնական շրջանին երբ մարդիկ բացարութիւններ կը փնտռէին թէ ինչո՞ւ համար համերաշխութեան օրինակ ծառայող երկիրը գահավիժեցաւ թշնամական մթնոլորտի մէջ, կը յիշենք կարդացած ըլլալ արաք դիւանագէտի մը հետեւեալ կարծիքը. Լիբանան իր անկախութիւնը ստացաւ ափսէի վրայ, առանց արիւնայեղութեան ու հետեւաբար չընկալեց անոր իսկական արժէքը ինչպէս Ալճերիան, որ ազատազրական պայքարի բովէն անցնելով, նահատակներու արեամբ կերտեց իր անկախութիւնը: Արդեօ՞ք այդ դիւանագէտի խօսքերը կը պատշաճին նաեւ Հայաստանին: Բայց Արցախեան հերոսամարտը եւ մեր հազարաւոր նահատակները յանուն Արցախի ազտազրութեան արդեօք չկատարեցի՞ն այդ զօդիչ դերը յանուն ազգային ինքնապիտակցութեան ամրապնդման: Ինչո՞ւ անտեսուեցան մեր դարաւոր պատմութեան հարուստ դասերը եւ Խորենացիի պատգամները: Ինչպէ՞ս պատահեցաւ, որ իր հարուստ մշակոյթով հպարտացող մեր ժողովուրդի

զլիսուն յայտնուեցաւ «գիրք կարդալու ժամանակը անցած է» յայտաբարող պատեհապաշտ Քոչարեան մը, որ վերջերս անամօթաբար յայտաբարեց թէ պատրաստ է մատենադարանի աւագ գիտաշխատող եւ ՀՀ առաջին նախագահ Լեւոն

Տէր Պետրոսեանին աշխատանքի
վերցնել նախագահի նստավայրի
նամակի բաժնին մէջ: Փողոցի մար-
դէն ակնկալելի է այսպիսի մտայ-
նութիւն եւ արտայատութիւն:
Բայց երկրի թիւ 1 պաշտօնը
զբաղեցնող անձէ՞ն ալ: Մեր ժողո-
վուրդի երեսին նետուած անար-
գանք մըն է ասիկա:

Դժբախտաբար այս մտայնութիւնն է որ կը տարածուի մեր

Հայրենիքէն ներս անցնող տասը
տարիներու ընթացքին: Անյարգա-
լից խօսք արտասանողը տեղն ու-
տեղը կը սպաննուի ու մարդասպա-
նը ոչ միայն բանտ չի նատիր, այլ
կ'ընդգրկուի ոստիկանական հա-
մակարգին մէջ: Դատապարտուած
բանտարկեալը առանց դատական
վերաքննութեան բանտէն կ'ար-
ձակուի ու բարձր պաշտօն կը
ստանայ Ազգային ժողովէն ներս:
Տարի մը առաջ Հայրենիքի դաւա-

ուռ ապրողներս, որ բազում զոհո-
ղութիւններու գնով կը պայքա-
րինք մեր զաւակները հայ պահել
մեր ազգային արժանիքներու
դրուատանքով մեր զաւակները
դաստիրակել ու զանոնք հեռու
պահել օտարամծուտ բարքերէ, ի՞նչ
պատասխան պիտի տանք իրենց,
երբ ի տես Քոչարեանի եւ իր
նմաններուն, մեր զաւակները հարց
տան մեզի, ասոնց օրինակի՞ն պի-
տի հետեւինք: Կը զիտակցի՞ն
Քոչարեաններ թէ ինչպիսի՞ յու-
սալքութիւն մը կը ստեղծեն մեր
հոգիններուն մէջ, որ ահաւոր հետե-
ւանքներ կրնայ ունենալ: Կը զի-
տակցի՞ն հայրենասիրութեան ու
մարդկային իրաւուքներէ ճառող
անհատներ, կազմակերպութիւններ
թէ կուսակցութիւններ, թէ ինչպի-
սի յուսախաբութիւն կը պատճա-
ռեն ժողովուրդի: Իրենց երկդիմի
ու անսկզբունքային գործունէու-
թեամբ: Կը զիտակցի՞ն իրենց
ազգավնաս գործունէութեան ու
անոր ահաւոր հետեւանքներուն:

ապոր առաջարկ հսկուածքն արդիւմ։
Մենք կը մնանք համզողած,
որ բազում աղէտներէ վերականգ-
նած մեր ժողովուրդը այս մէկն ալ
պիտի յաղթահարէ՛: բայց կը տառա-
պինք տեսնելով որ այդ պիտի ըլլայ
ի հաշիւ մի քանի սերունդներու։
Թիւով փոքր մեր ժողովուրդին
համար այս մէկը ահաւոր մախում է
ապագայի հաշոյն։ Պէտք է ամէն
գնով կեցնել այս արիւնաքածու-
թիւնը։ Աչա այս գիտակցութեամբ
է, որ ամէն մէկս պիտի մտնենք
պայքարի դաշտ մենք մեզի հարց
տալով - «ինչպիտի՞՝ հայրենիք
կ'ուգենք կերտել, ինչպիտի՞՝ հաւա-
քական ապագայ կ'ուգենք կերտել»։

SAHAG-MESROB ARMENIAN CHRISTIAN SCHOOL

OPEN HOUSES

FOR 2008-2009 SCHOOL YEAR

PRE-SCHOOL & KINDERGARTEN

Tuesday, March 11, 2008 at 7:00PM

JR. HIGH, MIDDLE & HIGH SCHOOL

Wednesday, March 12, 2008 at 7:00PM

ELEMENTARY SCHOOL 1st – 5th Grades

Thursday, March 13, 2008 at 7:00PM

2501 N. Maiden Lane, Altadena, CA 91001 - (626) 798-5020

- Serving **the community** for 29 years
  - Accredited by Western Association of Schools & Colleges (WASC) and by Association of Christian Schools International (ACSI)
  - New and beautiful 3.3 acre school campus
  - Curriculum:
Elementary School: We offer Armenian, Art, Bible, English, Math, Science, Social Studies, Computer, Music, Band, Physical Education, Drama, Recorder.
Middle & High School: We offer U.C. approved College preparatory courses, Armenian, Art, Bible, English, American Literature, English Literature, Algebra I, Algebra II, Pre-Calculus, Physical Science, Biology, Chemistry, Physics, Civics, Health, Computer, U.S. History, World History, Band, Drama. Honors and AP courses in several core subjects.
Pasadena City College Bridge program: We offer PCC college level courses on our campus in English, U.S. History, Political Science, and Spanish.
  - High School counseling for 9th – 12th grade students.
  - Exciting athletic programs.
  - Extra Curricular:
Elementary School: Extensive field trips, Speech Meets, Piano Festivals, Spelling Bee contests, Science Fairs, Concerts, Art Festivals, student programs for all festive and holiday occasions.
Middle & High School: Extensive field trips, 7 days to the East Coast, 15 days to Armenia, overnight camping and nature hikes, Speech Meets, Piano Festivals, Spelling Bee contests, Science Fairs, Concerts, Art Festivals, student programs for all festive and holiday occasions, community services.
  - Faculty and Staff: Experienced teachers, mostly credentialed or masters degrees, ACSI certified, caring and professional.
  - Students: We are student centered. Each student is nourished mentally, physically, spiritually, emotionally, in a family like safe and caring environment.
  - Tuition: The most affordable of private schools.

massis Weekly

Volume 28, No. 07

Saturday, MARCH 8, 2008

Kocharian-Sarkisian Regime Unleashes Brutal and Savage Force Against Peaceful Opposition Demonstrators “We Will Continue Our Political Struggle For Democracy And Rule Of Law”

Dozens Killed or Injured - Hundreds Of Activists Arrested - Media Freedoms Curtailed - Opposition Deputies Persecuted

YEREVAN -- At least eight people were killed and hundreds of others injured in the violent standoff between security forces and thousands of opposition protesters in Yerevan that ended early Sunday following a state of emergency declared by the Kocharian-Sarkisian regime.

The standoff ended at around 4 a.m. local time after the top opposition leader, Levon Ter-Petrosian, urged his supporters to go home, citing the state of emergency imposed by the regime. “I do not want any victims and clashes between police and innocent people. That is why I am asking you to leave,” Ter-Petrosian said in a message read out to more than 2,000 people that barricaded themselves outside the Yerevan mayor’s office.

“We will continue our political struggle for democracy and rule of law,” Ter-Petrosian’s election campaign office said in a separate statement.

The rally began spontaneously at Saturday noon after Ter-Petrosian was placed under de facto house arrest following the break-up of

his supporters’ non-stop sit-in Yerevan’s Liberty Square. Thousands of people had been keeping overnight vigils there in protest against the official results of the February 19 presidential election that gave victory to

Tanks in the streets of Yerevan

Police preparing to attack the demonstrators

Prime Minister Serzh Sarkisian. Ter-Petrosian, who was Sarkisian’s main

Levon Ter-Petrossian Article In Washington Post Silence on Armenia

By Levon Ter-Petrossian
Wednesday, March 5, 2008

YEREVAN -- In Armenia’s presidential election last month, I stood as the main opposition candidate against incumbent Prime Minister Serzh Sarkissian. The election followed a sadly familiar script: The regime harassed the opposition’s representatives, bribed and intimidated voters, stuffed ballot boxes, and systematically miscounted votes. Indeed, the rigging of the outcome did not begin on Feb. 19. For the duration of the campaign the country’s main medium of communication, television, which is tightly controlled by the regime, churned out propaganda that would have made Brezhnev-era Soviet propagandists blush in shame.

We in the opposition were angered by all of this but not surprised. What surprised and dismayed us was the deafening silence from the West.

What dismayed us even more was the technical report of the observer mission from the Organization for Security and Cooperation in Europe, which rubber-stamped Sarkissian’s farcical claim of victory.

The people of Armenia, unlike the OSCE monitors, chose to see what happened at the polling stations. Naturally, they discounted Sarkissian’s claim and gathered to demand annulment of the results. They staged a continuous protest at Opera Square that became the most wonderful celebration of freedom and one that should be studied as an example of nonviolent, lawful resistance against illegitimate rule.

Deeply concerned that the ranks of protesters were swelling by the day, the regime decided early Saturday to resort to force. Riot police were ordered to disperse the crowd, detain the

challenger, rejects those results as fraudulent.

The opposition leader appealed to his supporters in the early hours of the morning as Armenian army units backed by light tanks and armored personnel vehicles moved into the city center to help riot police disperse his supporters who occupied a major street junction outside the Yerevan municipality and the French Embassy in Armenia.

An RFE/RL correspondent at the scene did not see any demonstrators carrying weapons and reported that security forces fired tracer bullets in the air for more than 40 minutes in an apparent bid to scare away more than 10,000 people barricaded there at that time. One eyewitness said he saw two protesters shot dead on the spot.

Buoyed by their leaders, the demonstrators responded to the clatter of automatic gunfire with “Levon! Levon!” and “Victory! Victory!” chants. “Everyone must stay where they are,” Nikol Pashinian, one of the opposition leaders, told them. “Don’t move.”

“Dear people, they are simply

trying to spread panic,” said another speaker, Miasnik Malkhasian. “So please don’t panic.”

As Pashinian and Malkhasian spoke, riot police charged towards the crowd but were repelled and forced to flee the scene by groups of men wielding metal bars and sticks and throwing stones. Several police vehicles were set on fire in the process. Some of the angry protesters went on to loot a nearby food supermarket and burned down cars parked nearby.

Opposition leaders who organized the rally disavowed and condemned these actions, blaming them on government “provocateurs.” “We have nothing to do with that,” said Pashinian. “The authorities themselves are destabilizing the situation.”

There were conflicting reports about the number of opposition activists and other protesters arrested since Saturday morning. The Prosecutor-General’s Office said 55 people were detained during the unrest, while police claimed to have arrested more than 40 participants of the looting overnight.

Continued on page 4

World Urges End Of Emergency Rule In Armenia

The international community has called on Armenia’s authorities to lift a state of emergency and the resulting severe restrictions on media freedom that were imposed following the violent confrontation between security forces and opposition supporters in Yerevan.

United Nations Secretary General Ban Ki-moon said late Monday that he is “deeply concerned about the violent clashes” over the weekend, which left at least eight people dead, and hopes that they will be “thoroughly investigated.” According to AFP news agency, Ban appealed to Armenian authorities “to take all necessary steps to ensure a return to normalcy,

including through a speedy lifting of the state of emergency.”

“I urge the Armenian government to lift the state of emergency declared on March 1,” European Union External Relations Commissioner Benita Ferrero-Waldner said in a separate statement.

“I also call on the Armenian authorities to lift any restrictions on free movement for former presidential candidate Levon Ter-Petrosian and to release any citizens detained for exercising their right to peaceful assembly,” she said, according to AFP.

The statement came as the EU’s

Continued on page 4

Regime Suspends Transmission Of The Daily Armenian-Language Broadcasts Of Radio Free Europe

PRAGUE -- The only foreign radio programming in Armenia’s native language was taken off the air and its Web site blocked as part of the country’s state of emergency, the broadcaster said Tuesday.

Radio Free Europe/Radio Liberty said in a statement that its two Armenian affiliates halted the broadcasts to comply with the emergency decree that allows media to only report news that is sanctioned by the government.

Its Armenian-language programs have been replaced by music, the broadcaster said.

The Prague-based broadcaster, which receives funding from the U.S., said its driver was beaten by police officers in the Armenian capital, Yerevan, on Saturday while the correspondent he was working with managed to escape.

Another journalist for the broadcaster was threatened by government forces in the town of Gumri, it said.

Radio Free Europe/Radio Liberty said it was adding Web domains to get around the blocking of its Armenian language Web site in the country.

Continued on page 4

Canada Urges Armenia To Lift State Of Emergency

OTTAWA -- Canada's foreign affairs minister on Wednesday urged Armenia to lift a state of emergency declared on the weekend, and respect "fundamental freedoms" of protestors.

Foreign Affairs Minister Maxime Bernier said in a statement: "It is the democratic right of people everywhere to gather and express their views so long as this is done in a peaceful manner."

"We urge the government of Armenia to respect these fundamental freedoms by lifting the state of emergency as soon as possible," he said.

As well, Bernier added: "Canada

Canada's foreign affairs minister Maxime Bernier

urges Armenians of all political affiliations to seek solutions to their current differences within the framework of their democratic institutions."

Human Rights Watch Civilians Die As Police Suppress Demonstrations And Riots

Authorities Should Swiftly Investigate Use of Lethal Force

Human Rights Watch (HRW) a leading international human rights organization has demanded that the Armenian government launch a "prompt and independent" investigation" into the bloody confrontation between security forces and opposition demonstrators in Yerevan that left at least eight people dead.

HRW said it is also "deeply concerned" by reports from journalists and local observers that many other protesters have gone missing.

"The Armenian government should swiftly investigate whether the police and army used lethal force against protesters in accordance with international standards," Holly Cartner, HRW's Europe and Central Asia director said in a Sunday statement. "While the government has a duty to maintain civic order, lethal force may only be used when strictly necessary to protect life."

Under a United Nations convention, lethal force may only be used against violent protesters only when less extreme means are insufficient to protect the life of law-enforcement officers and other citizens.

Citing witness accounts, HRW suggested that riot police may themselves have provoked violence by firing tracer bullets in the direction of thousands of people who barricaded themselves on a major street intersection outside the Yerevan mayor's office. "Violent clashes broke out, according to eyewitnesses, when a tracer bullet apparently struck and killed a demonstrator," it said. "Angry demonstrators cried for revenge and attacked the security forces."

"A local observer who watched a video recording of the events told Human Rights Watch that the video showed how demonstrators, demanding revenge, placed the dead body of a man, apparently in his 50s, on top of a car," added the HRW statement.

"Human Rights Watch is deeply concerned by reports from journalists and local observers that many demonstrators have gone missing," the New York-based group said. "In the current state of emergency, with an effective media blackout, relatives have little access to information about their missing family members."

Committee to Protect Journalists Armenia: Media Restrictions Imposed As President Declares Emergency

NEW YORK -- Armenian authorities should immediately lift restrictions on independent news reporting and the censorship of independent news Web sites, steps imposed when President Robert Kocharian declared a state of emergency on Saturday, the Committee to Protect Journalists said today.

Kocharian declared a 20-day state of emergency after clashes between government troops and opposition supporters in the capital, Yerevan, resulted in eight deaths and more than 100 injuries, according to international press reports. Protesters claimed that voter-rigging marred the February 19 presidential election that ended in victory for Kocharian's hand-picked successor, Serzh Sarkisian. Hundreds of troops were deployed in Yerevan to clamp down on the demonstrations. The state of emergency also banned public gatherings, set travel restrictions, and gave police expanded search powers, according to international news accounts.

As part of the declaration, Kocharian ordered media outlets to cite

only official sources when reporting on national politics. Several independent and opposition news Web sites that operate under Armenian domain names were also blocked today. They included Web sites run by the pro-opposition news agency A1+ and the independent newspapers Aravot (Morning) and Aikakan Zhamanak (Armenian Time), according to the news agency Armenia Today. Armenia Today reported that local Internet users received a message that said: "Warning! As ordered by a state decree, some informational Web sites will not be accessible." The Armenian Service of the U.S.-funded Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) was blocked within the country.

"We're alarmed by this blatant attempt to censor news of the disputed election," CPJ Executive Director Joel Simon said. "We call on Armenian authorities to withdraw the ban on independent newsgathering and dissemination, and restore access to independent and opposition media."

www.cpj.org

Terry Phillips:

Violent Conflict Signals End Of Democracy In Armenia

Author Sees 'Direct Connection' With Historic NYC Murder

BAKERSFIELD, CA--In the wake of Armenia's disputed presidential election, a clash between police and protesters left casualties on both sides, an opposition candidate under house arrest, and a declared state of emergency. It is another apparent case of failed democracy in the former Soviet Union. Why does the political violence

"I see a direct connection between the violence in Armenia today and the murder of Archbishop Tourian," Phillips adds. "It's the same sort of deadly political dispute."

Phillips began covering Armenia after the devastating 1988 earthquake. He reported conflicts throughout the USSR as well as Afghanistan, Bosnia,

"The Armenian government has lost all credibility as a democracy"...

"Armenia is really ruled by KGB-type leaders and elements of organized crime"...

in that faraway country matter to you and your audience? Start with the fact that millions of Armenians live here in the United States. Many bring with them the partisan disputes from their homeland.

"The Armenian government has lost all credibility as a democracy," says Terry Phillips, author of "Murder at the Altar" (Hye Books, 2008). "This suspicious vote and the subsequent use of force is history repeating itself."

Exactly 75 years ago, such a dispute led to murder and mayhem in a New York City church on Christmas Eve Sunday morning. Phillips is a veteran CBS News correspondent. His newly-published historical novel is the true account of Armenian Archbishop Ghevont Tourian's brutal assassination on Dec. 24, 1933. It was the lead story on the front page of every Manhattan daily newspaper. Today's crisis in Armenia makes that homicide very relevant.

Somalia and Haiti. Now back in his native California, he puts events in post-Soviet Armenia into sharply focused perspective.

According to Phillips, there are some other interesting similarities between the world situation in 1933 and that of today:

— Many impoverished countries such as Armenia are trading democracy and independence for dictatorial stability. — Virtually every ex-Eastern Bloc state including Armenia is really ruled by KGB-type leaders and elements of organized crime. — In the absence of balance between two superpowers, emerging global terrorists threaten the national security of the United States and Western Europe.

Phillips also anchors the "Quality of Life" interview/call-in program on Valley Public Radio, the NPR stations in Central California (www.kvpr.org).

/PRNewswire/

Eyewitness

Jennifer Gurahian:

I'm in New York. My husband is a neurosurgeon in Yerevan, born and raised there, and working there now. He reports the following:

Saturday afternoon, he was transporting a patient in an ambulance up Mashtots street, by the "Pag Shuga". Soldiers from the Shushi Battallion (in Karabagh - Vatcho's polk) began firing without warning on a crowd of people. Two people were hit next to him. One died en route to the hospital. He saw the soldiers shoot out on shop windows and set fire to cars. His vehicle was burned by the soldiers of the Shushi battallion. He was one of the few doctors in Yerevan to serve in the battles of the late 1980's and early 1990's. He recognized faces, so there is no mistake about his information. He said that people were not really out there supporting Levon, but rather, that they were tired of, for example, having to pay a \$5000 bribe to get a job.

Armenia should not be the private fiefdom of Serge Sarkissian and Robert Kocharian, and their cohorts.

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena

225 So. Lake Avenue

Pasadena, CA 91101

(626) 396-2825 Direct

(626) 376-4665 Fax

jack_kalanjian@ml.com

"Helping the Armenian Community Build Wealth"

Justice In Doubt**Turkey's "Deep State" Surfaces Again**

By Toros Sarian

In June 2007 Turkish police discovered large quantities of weapons in a house in Istanbul.

As a result of investigations 40 suspects were taken into Police custody, all belonging to the terrorist nationalist group "Ergenekon". The Public Prosecutor accuses the Forty of having planned assassinations and military attacks with the aim of creating chaos and provoking military intervention. Numerous groups belong to this network, calling themselves "nationalists", "Kemalists" or "Ataturkists". Ergenekon is also suspected of being behind the murder of three Christians in the city of Malatya, the murder of the Italian priest Santoro in Trabzon and being involved in the murder of Hrant Dink. The arrest of members of this terrorist group has been headlined as a significant blow against the "Deep State". Among the arrested is Kemal Kerincsiz, the Chairman of an extreme right-wing lawyers association. He was also responsible for instigating court proceedings for Defamation of Turkishness which led to the prosecution of Hrant Dink and other critical

Kemal Kerincsiz

intellectuals. A key figure within this nationalistic Network is the former general of the Gendarmerie and founder of the Gendarmerie secret service (JITEM), Veli Küçük. This secret organization is responsible for numerous unsolved murders, mainly Kurds, who had been accused of supporting their liberation campaign. Veli Küçük openly threatened Hrant Dink during the court proceedings. Erdal Dogan,

the lawyer of Dink's family, said later that Dink had taken the threat very seriously as Veli Küçük was already known to be the man behind the numerous assassinations carried out by paramilitary groups. The Ex-General has close contacts to high ranking members of the armed forces, security forces, common criminals and Fascist groups. It is doubtful, if the destruction of this terrorist organizations Ergenekon will have any real effect on the "Deep State". Lawyer and human rights campaigner Orhan Kemal Cengiz described Ergenekon as "just the Tip of the Tip of the iceberg".

While the world is still waiting for the proclaimed reform of Paragraph 301 the publishers and writers of Agos are still being terrorized by prosecutions. On the 11th October 2007 Arat Dink the son of Hrant Dink and Sarkis Seropyan the owner of Agos, both received 12 month suspended prison sentences in accordance with paragraph 301. Their crime was to print an interview with Hrant Dink in Agos in which he said during an interview given to the Reuters press agency "I say, what is certain is Genocide. The results themselves describe the event and classify them. You see a race that for four thousand years had lived on this soil suddenly disappear from the face of the earth after this event". This quote had already been used by many newspapers and also on television. But only as Agos printed the interview did the State start the prosecution proceedings for Defamation of Turkishness. In the judgement against Arat Dink and Sarkis Seropyan the court drew on the events of 1915. The court was convinced that the Armenians had organized and carried out armed resistance against the Ottoman Empire between 1895 and 1915. Therefore, the government during the First World War decided on relocating the Armenians in Turkey to Syria. Through the implementation of this policy many people may have lost their lives, but the events could not be described as Genocide.

The court also pointed out that the European Court of Human Rights allows the restriction of Freedom of Speech when this aids the maintenance of National Security, Territorial Integrity, Public Security, Rule of Law and Prevention of Crime. According to the court judgement, the claim that during the Ottoman Empire period a Genocide of Armenians took place, aims "to destroy Public Order in Turkey". Just one day after the Foreign Affairs Committee in the US Congress had through a resolution recognized the Armenian Genocide, Arat Dink and Sarkis Seropyan were sentenced to prison for Defamation of Turkishness.

Since 19th January 2007 there has been no obvious change in the judicial direction of the Turkish courts. This can be seen in the case of journalist Temel Demirer which shows clearly how the Turkish Legal system tries to

silence and intimidate critical opposition intellectuals.

Shortly after Dinks murder in a statement in Ankara he called for mass infringements against Paragraph 301. "Our history contains an act of Genocide, a Genocide of the Armenians. For discussing this openly, Hrant Dink paid with his life" said Demirer. One year after this statement Demirer was in court facing charges of Defamation of Turkishness.

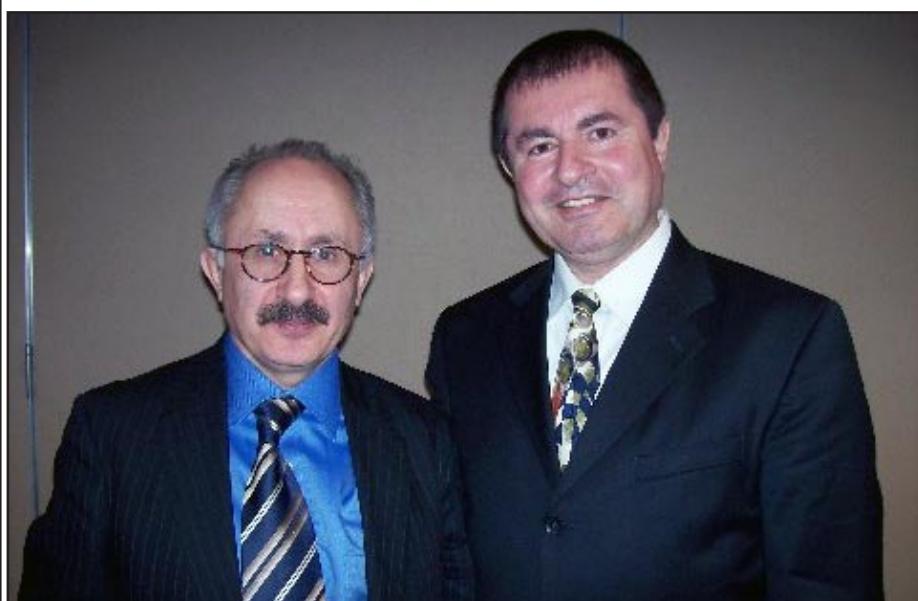
The developments since 19th January 2007 show clearly that the AKP Government is unwilling to prevent the restrictions to Freedom of Speech and Freedom of the Press.

The trial against Hrant Dinks murderer, which began in July 2007 continued in January this year. The 19 accused standing before the court were charged with murder, membership and support of a terrorist organization and illegal possession of weapons. The investigations filled 8000 pages, but Dinks family's lawyers criticized the investigations as important evidence was destroyed. Members of the Security Department were not interrogated although it was obvious that they were involved in the murder.

Moreover, every pertinent question which could have led to the unveiling of the backers of the murder was avoided. Fethiye Cetin, Dinks family lawyer, believes that only the "small fry" were standing in the court. There are signs that the proceedings will be drawn out, perhaps over years and it is already clear that the authorities are not prepared to unveil the truth surrounding the murder of Hrant Dink. Etyen Mahcupyan wrote in an article published in the newspaper "Zaman" regarding the attitude of the Turkish Judicial system "What this stance really reveals is that the justice system is not only invested in protecting the bureaucracy but is also afraid of the bureaucracy. What this all leads to is the serious danger that the justice system will be perceived as being neither neutral nor distanced when it comes to cases, and that it in fact blocks the emergence and revelation of secret organizations within the bureaucracy."

Within the AKP there are forces which are resisting any changes to paragraph 301 and a comprehensive reform of the judicial system. The policies of this Government are hardly any different from previous Turkish Governments. Up until now, the AKP has succeeded in presenting the Party as a democratic Islamic reforming party. Unfortunately, many Armenians voted for the AKP with the hope that their promises of more Democracy in Turkey would be kept. The AKP was also supported by Liberal Turks as a democratic alternative to the other more extreme nationalistic orientated parties. However, reality shows that the AKP Government is not really interested in a comprehensive democratization of Turkey. Neither is it willing to prevent the growth of Turkish Nationalism. Exactly the opposite trend is identifiable, Turkish Nationalism within Turkey and Turkish foreign policy is becoming more and more aggressive.

Taner Akcam Lectures On Armenian Genocide In New Orleans

Professor Taner Akçam with ACA Louisiana Chairman Vasken Kaltakjian

NEW ORLEANS, LA -- Taner Akçam, historian and visiting professor at the University of Minnesota, Center for Holocaust and Genocide Studies, presented a lecture titled "The Armenian Genocide of 1915: Relevance and Ramifications for U.S.-Turkish Relations and EU Membership" at The University of New Orleans on February 27.

In attendance were members of the Louisiana Armenian American community including members of the Armenian Council of America Louisiana chapter, individuals from the Turkish community, staff and history students from the University.

"I'm very happy with the turnout of this lecture," said Vasken Kaltakjian, ACA chair of Louisiana. "The diverse audience made up of both Armenians and Turks proved that dialogue and civil discourse can bring about positive change in the future. Mr. Akçam is a courageous individual for defending the principles of human rights and justice and speaking to us today about

a subject that is of immense importance to Armenians worldwide and humanity as a whole. I applaud him for his tenacity and courage."

The lecture was sponsored by the UNO Division of International Education, Bachelor of International Studies, UNO Department of Political Science, UNO Office of Admissions, UNO Center Austria and the World Affairs Council of New Orleans.

During a question and answer session, members of the Armenian American community expressed their gratitude to Professor Akçam for his continued examination of the Armenian Genocide. Akçam is a leading scholar on the events which occurred at the fall of the Ottoman Empire, leading up to the annihilation of the Armenian population in Anatolia. He has published several books on the subject, most recently *The Armenian Matter Has Been Handled* (Ermeni Meselesi Hallolunmustur) (Iletisim Publications, Turkey, 2008).

"We Will Continue Our Political Struggle For Democracy And Rule Of Law"

Continued from page 1

But according to Human Rights Watch, the number of detainees may have exceeded 100 during the break-up of the Liberty Square sit-in alone. The New York-based watchdog condemned the Armenian authorities the use of "excessive force" against peaceful demonstrators.

Stepan Demirchian, a top opposition leader and Ter-Petrosian ally, said the former president would have averted bloodshed had the authorities allowed him to leave his house and address the protesters. "Things would not have ended like that if Levon Ter-Petrosian had been allowed to join his people," he said. "The people would have calmed down."

Many prominent allies of former President Levon Ter-Petrosian, among them two parliament deputies, have been arrested on charges stemming from their active participation in Saturday's opposition demonstration marred by deadly violence, opposition lawyers said on Monday.

The reported arrests raised to at least 100 the number of Ter-Petrosian supporters jailed in the aftermath of Armenia's disputed presidential election.

Only one of them was officially confirmed by law-enforcement authorities. Police said parliament deputy Miasnik Malkhasian was detained while fleeing the scene of the protest early Sunday. A police statement said he is facing prosecution under Article 300 of the Armenian Criminal Code dealing with attempts to "usurp power."

According to opposition sources, law-enforcement authorities also detained another pro-Ter-Petrosian deputy, Hakob Hakobian, who was part of the same criminal investigation into what the Armenian authorities call an opposition attempt at coup d'etat.

Malkhasian and Hakobian are leaders of Armenia's two largest organizations of veterans of the Nagorno-Karabakh war that supported, both officially and unofficially, Ter-Petrosian's candidacy in the February 19 presidential election. The two men as well as Sasun Mikaelian, another war hero, were affiliated with the parliament faction of the governing Republican Party (HHK) before pledging allegiance to Ter-Petrosian.

Armenia's parliament on Tuesday gave a green light for the arrest and prosecution on coup charges of four of its members loyal to former President Levon Ter-Petrosian.

Miasnik Malkhasian, Hakob Hakobian (both already arrested), Sasun Mikaelian and Khachatur Sukiasian will be formally charged under articles of the Criminal Code relating to attempts to seize power and provoke riots for that purpose.

Also reportedly arrested were at least three other opposition politicians

who had held senior government and parliament positions during Ter-Petrosian's rule. According to opposition lawyers, those are former deputy parliament speaker Karapet Rubinian, the former chief of the Armenian customs, Yerjanik Abgarian, and the former deputy head of the National Security Service, Gurgen Yeghiazarian.

"My client considers himself a political prisoner and has begun a hunger strike," Rubinian's lawyer, Hovik Arsenian, told RFE/RL.

Several other top Ter-Petrosian allies, including former Deputy Prosecutor-General Gagik Jahangirian, were arrested before the bloody crackdown on the opposition on a string of charges ranging from illegal arms possession to assault. All of them reject the accusations as baseless and politically motivated.

Police vehicles set on fire after it ran over protesters injuring two

Meanwhile, Armenia's Human Rights Ombudsman Armen Harutiunian expressed concern about reports of mass arrests and ill-treatment of opposition supporters which he said his office is receiving from citizens. Harutiunian said that he conveyed his concerns to Prosecutor-General Aghvan Hovsepian and that the latter promised to release the list of all detainees.

In a written statement, Harutiunian also said Saturday's bloody clashes between security forces and Ter-Petrosian supporters were made possible by the break-up earlier in the day of the 11-day opposition sit-in in Yerevan's Liberty Square. He questioned the official explanation for the use of force against peaceful demonstrators camped there.

US Broadcasting Board Objects to Armenia Media Restrictions

The U.S. Broadcasting Board of Governors has objected to the Armenian government's blackout of independent news media under the country's state of emergency.

James Glassman, the chairman of the board which supervises U.S. government-funded broadcasters including the Voice of America and Radio Free Europe/Radio Liberty, said the measures forced VOA television and RFE/RL radio programs off the air on local affiliates in Armenia. He also noted restrictions Armenian authorities had placed on the Internet, and said censorship and harassment of the media are contradictory to democracy.

Continued from page 1

opposition leaders and put me under house arrest. After several hours, citizens reassembled at another site, demanding to see their leaders, but instead they encountered more riot police, later reinforced by units of the Armenian army, which was ordered to crush the protest. At least eight people were killed this weekend, and emergency rule has been declared.

How did we come to this? Why did the regime headed by outgoing President Robert Kocharian and "president-elect" Sarkissian think it could get away with using force against its own people? Surely the two men had their reasons, but the West's signal, even if unintentional, that they did not have to worry about a strong international reaction was the most important one.

We in Armenia have been trying to understand the roots of such indifference to the rape of our democracy by the Kocharian-Sarkissian regime. The available evidence suggests two explanations: First, some influential organizations and actors in the West, and in Europe in particular, are naively wedded to the notion of positive reinforcement. They seem to think that praising small improvements, instead of criticizing major flaws, creates an incentive for good behavior. Anyone who has studied this regime closely, however, understands the absurdity of such an approach.

Second, and perhaps more important, is the oft-stated claim that the only people able to settle Armenia's long-standing conflict over the Nagorno-Karabakh region will be leaders who are themselves from Nagorno-Karabakh — as Kocharian and

Silence on Armenia

Sarkissian are — and who are perceived domestically as hard-liners. This is analogous to the "only Nixon could go to China" logic. The problem is that despite being in power for the past 10 years, Kocharian and Sarkissian have done little to move the negotiating process forward. More important, any leader who must make consequential and difficult choices must have the trust of his people. Sarkissian does not have that trust. After what he and Kocharian did on March 1, he will not be able to govern here, let alone make difficult choices.

So what should be done? What do the people of Armenia expect from the West, and the United States in particular? At the very least, we expect a strong and unequivocal condemnation of the violence that occurred March 1 and a recognition that the government, not the opposition, bears responsibility. This condemnation should accompany a stern warning against continued persecution of the opposition and its leaders — mistreatment that is reaching unprecedented levels — as well as a demand to lift the restrictions on the media and restore the people's rights to free assembly and unbiased information. We also expect a reassessment of the conduct of the election. Any serious reassessment will inevitably lead to the conclusion that a new election must be held.

If these steps are not taken, Armenians will draw two very undesirable conclusions: that peaceful and lawful means of political struggle are ineffective and pointless, and that the West cares about democracy only when it is politically expedient to do so. The West must do everything possible to dissuade Armenia's citizens from reaching those conclusions.

World Urges End Of Emergency Rule In Armenia

Continued from page 1

special envoy to the South Caucasus, met in Yerevan with President Robert Kocharian, Prime Minister Serzh Sarkisian and Ter-Petrosian to discuss ways of resolving Armenia's most serious political crisis in nearly a decade. "We hope that full media freedoms will be restored soon and that the state of emergency can be lifted," Semneby told RFE/RL on Tuesday.

"It goes without saying that a dialogue involving society in broader terms can not take place without the active and extremely important role of the media," he said.

The 20-day emergency rule means that media outlets have to cite only official sources when reporting on national politics. Seven leading Armenian newspapers, which are either independent or opposition-linked, have refused to operate in such conditions and suspended their publication as a result. Also, the authorities have suspended retransmission of the daily Armenian-language broadcasts of RFE/RL.

By contrast, all major Armenian TV and radio stations loyal to the authorities remain on air. Their news coverage has been reduced to presentation of government press releases and police reports.

"We're alarmed by this blatant

attempt to censor news of the disputed election," Joel Simon, executive director of the Committee to Protect Journalists, said in a statement. "We call on Armenian authorities to withdraw the ban on independent newsgathering and dissemination, and restore access to independent and opposition media."

Also expressing concern was another New York-based watchdog, Freedom House. Paula Schrieber, Freedom House's director of advocacy, said the state of emergency is "excessive and unnecessary" and should be lifted "as soon as possible."

A similar call was made on Monday by a senior diplomat representing the Organization for Security and Co-operation in Europe. Heikki Talvitie also said both the Armenian authorities and the opposition are to blame for the deadly clashes in Yerevan.

"It is the responsibility of both the government and the opposition to make sure that the society draws the right lessons from this situation, that it emerges stronger from this serious test of democracy and that it does not emerge as a more divided nation," agreed Semneby.

The EU envoy also called for an "independent investigation" in Saturday's events but would not say who he thinks might conduct such an inquiry.

ԳԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

«ԼԱՐՔ» ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԱՒՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՆՏԸՆՍՈՒՆԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑԻ՝

«ԷԼԱՅՅԱ» ՕՐԱԹՈՐԻՈՅԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԲԵԱՆ

Մարտ 1, 2008 թուականին, Փասատինայի «First United Methodist Church»ի հոյակապ կառուցէն ներս, տեղի ունեցաւ Մենտոլսընի «Էլայյա» (Եղիա) օրաթորիոյի կատարումը:

Նախքան սոյն գլուխ-գործոցին եւ անոր ներկայացման անցնիւր, անհրաժեշտ կը համարեմ ընթերցող լայն հասարակութեան ուշադրութեան յանձնել կարգ մը կազմակերպչական մանրամասնութիւններ:

ա. Ներկայացուող այս ձեռնարկը միացեալ նախամեռնութիւնն է երկու միաւորներու, մէկը Ամերիկայի Հայ Աւետարանչական, իսկ երկրորդը, «Լարք» երաժշտական ընկերակցութեանց: Տեսակ մը շարունակուող աւանդութիւնն է այս գործակցութիւնը, որ ահաւասիկ աւելի քան տասը տարիներէ ի վեր ներդաշնակօրէն կը շարունակուի, սկսած 1996ին եւ այս վերջինը Մարտ 1, 2008 թուականին:

բ. Նման աւանդական ներկայացումներու հետ կապուած, բաց հրաւէր կ'ուղղուի երաժշտական ընտրանի հասարակութեան մը, ներկայ գտնուելու ունկնդրութեան մը, զոր կը ներկայացնէ Քարին Չուտշեանն Փրեսիթի, որ ուղղակի մասնակտական տեղեկութիւններ կու տայ ներկաներուն: Թէ Հայտընի «Creation» եւ Հանտէլի «Messiah» գործերու կարգին: Սկզբնական հակասեմական յարձակումներէն ետք, Մենտելունի այս գործը, յետմահու պիտի նկատուէր 19րդ եւ 20րդ դարերու ամենէն ժողովրդական օրաթորիոններէն մէկը եւ անշուշտ, երբեք զարմանալի չի թուրի այս պարագան, տրուած ըլլալով անոր բովանդակութիւնը եւ երաժշտական մէծ տարողութիւնը:

«Լարք»ի ներկայացուցած «Էլայյա»ն, մաէսթրօ Վաչէ Պարսումեանի ղեկավարութեամբ, կը բաղկանար 70 երգչախումբացին ձայներէ եւ նուազախմբացին շուրջ 40 միաւորներէ:

ԱՐՃԵՒՈՐՈՒՄ

Քանի խօսեցանք նուազախումբի մասին, անմիջապէս յայտնենք որ նուազախումբը, իր ամբողջութեան մէջ, հրաշալի կատարողական որակ ցոյց տուաւ: Փիեսի պահանջած երաժշտական բոլոր երանգները, մեղմ, տպաւորիչ եւ մանաւանդ զօրաւոր, նոյնիսկ հուժկու, ձեւաւորումները հրաշալի կերպով մատուցուեցան, մաէսթրօ Վաչէ Պարսումեանի ճարտար ղեկավարութեամբ: Արժէ յիշել յատկապէս կը լայական պահանջանք թարգմանութեամբ Յանձնական մէջ, իր անգլերէն եւ մանաւանդ հայերէն գեղեցիկ թարգմանութեամբ: Նման յայտագրերը պատիւ կը բերեն կազմակերպող միութեան, «Լարք»ը իր բոլոր ձեռնարկներուն կը յարգէ իր ունկնդրը բարձրորակ նման յայտագրեր պատրաստելով:

ՖԵԼԻՔՍ ՄԵՆՏԸՆՍՈՒՆ-ՊԱՐԹՈԼԻ

Իւրաքանչիւր ունկնդիր իր ձեռքին մէջ ունեցաւ գեղեցկօրէն պատրաստուած, ճոխ եւ հետաքրքրական յայտագրի մը, իր տարբեր բաժիններով: Ամբողջ երկի բովանդակութիւնը կար յայտագրի մէջ, իր անգլերէն եւ մանաւանդ հայերէն գեղեցիկ թարգմանութեամբ: Նման յայտագրերը պատիւ կը բերեն կազմակերպող միութեան, «Լարք»ը իր բոլոր ձեռնարկներուն կը յարգէ իր ունկնդրը բարձրորակ նման յայտագրեր պատրաստելով:

ՖԵԼԻՔՍ ՄԵՆՏԸՆՍՈՒՆ-ՊԱՐԹՈԼԻ (1809-1847)
Հրէութենէ քրիստոնէութեան (բողոքական) կրօնքի դարձած Մենտոլսոն ընտանիքի, որ նաեւ Պարթոլստի անունը աւելցուցած, ընտանիքի հրաշք-հանճար երկու զաւակներէն մէկն էր ֆելիքսը, որուն երկրորդ հրաշք հանճարն էր իր քոյլը՝ ֆելիքս: Զարմանալիօրէն, ձականագրի մէկ տիուր կարգադրութեամբ, քոյլը երկուքն

Ն.Ս.Մ.Ս. ԿԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵ ՀԱՅՅԻ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը մեծ ուրախութեամբ մեր գեղարուեատակէր հասարակութեան կը ներկայացնէ Հայաստանի պատանի աստղերէն, տաղանդաւոր սաքիֆոնահար Հայրապետ (Արիք) Առաքելեանն ու ոռւս տաղանդաւոր դաշնակահար Տամիլ Թրիփոնովը:

Այս երկու տաղանդները 2007 թուին արժանանալով կուզիք Հիմնադրամի մրցանակին, այս տարի հրաւիրուած են Ա.Մ.Ն. համերգային ծրագրով: Ամէն տարի կուզիք Հիմնադրամի մրցանակին կ'արժանանալու Ռուսիոյ տարածքին գործող:

ԱրիքԱռաքելեան

ըսկ ելոյթներ ունեցան այստեղ: 2004 թուականին, դարձեալ Ն.Ս.Մ.Ս. հրաւէրով, համերգային շրջազգայութեամբ եկաւ Ա.Մ.Ն.: Այս զոյգ առիթներով ան գրաւեց մեր սրտերը իր բացառիկ կատարողութեամբ: Առաւել զարգացնելով իր կատարողական արուեստը, վստահ ենք որ այս անգամ ան աւելիով պիտի խանդակառէ ու տպաւորէ մեզ:

Արիք Առաքելեան (ծնեալ 1991ին, Հայաստան) 10 տարեկանին սկսեալ մասնակցած է Հայաստանանալու Ռուսիոյ տարածքին բիջազարյան երաժշտական

ՏամիլԹրիփոնը

գանազան փառատօներու եւ արժանացած մրցանակներու: Ան կուզիք Հիմնադրամի կրկնակի մրցանակակիր է: Համերգային շրջազգայութեամբ ելոյթներ ունեցած է աշխարհի աւելի քան 20 երկիրներու մէջ, միշտ արժանանալով բարձր գնահատանքի:

Տանիլ Թրիփոնով (ծնեալ 1991ին Նիժնի Նովկորոս) 8 տարեկանին սկսեալ մասնակցած է Ռուսական փառատօներու եւ դարձած մրցանակակիրը: Համերգային ելոյթներով կուզիք ամերգային բացառական բարձր մը, արժանանալով բուռն գնահատանքի աշխարհի ամերգայարակին մը ներկայացուցին բացառիկ համերգ մը, արժանանալով բուռն գնահատանքի աշխարհական բարձր մը, անոնսի եւ ծափահարութեամց: Փետրուար 29ին անոնսի ելոյթ ունեցան նաեւ Սան Խօսէի Լը Բըթիթ Թրիփանոն համերգայարակին մէջ: Իսկ Մարտ 9ին Լոս Անձելոսահայութիւնը առիթը պիտի ունենայ վայելելու զիրենք կլէնտէցի Բիշտ Գերման Անդերադարակին մէջ երկույեան ժամը 6:00ին:

Արիքը անձանօթ անում մը չէ Լոս Անձելոսահայութեան համար: 2002ին, 11 տարեկան հասակին ան մաս կազմած էր Հայաստանի «Նոր Անձելուններ» տաղանդաշատ երեխաներու խումբին, որոնք Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան հրաւ-

էլ Ա.Մ.Ն.ի մէջ:

Նկատի ունենալով որ First German United Methodist եկեղեցին կրնայ ընդունի միայն 150 հանդիսատես, ուստի ապահովեցէք ձեր սոմերը դիմերով Նոր Սերունդին (818) 391-7938: Տոմսերու արժէքներն են \$20 եւ \$30:

GENERAL CONTRACTOR BID REQUEST

Qualified “B” licensed General Building Contractors are invited to submit a sealed bid on Project E08-03, Module 10.3 to the Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority by 2:05 PM, April 3, 2008. The Work includes, but is not limited to, the following: Installation of new doors, new windows, air conditioning, insulation and correction of some code deficiencies for: three multi-family complexes (10 Unit, 10 Unit, and 12 Unit) for a total of thirty (32) units. Bidders may obtain construction documents from the Bob Hope Airport Web Site at bobhopeairport.com under Business Opportunities and are encouraged to do so prior to the mandatory pre-bid conference. All Bidders shall register with the Airport Engineering Department either via web site or in person. Bids submitted by firms who have not registered with Airport Engineering will be considered non-responsive. Two Pre-bid conferences have been scheduled for March 13, 2008 and March 20, 2008, at 10:00 A.M. at the Bob Hope Airport Engineering Offices, 2800 N. Clybourn Ave., Burbank, California. Attendance at one or the other conference is Mandatory.

ԳՐԱԿԱՆ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿՐՄԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

(Հատոր Դ., Երեւան, 2007)
ՇԵՂԻՆԱԿ՝ ՆԻԿՈԼԱՅ ՅՈՎՐԱՆՆԻՒԵԱՆ

ԳՐԱԽՈՍՔ՝ ԱԻԵՏԻ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

2007 թ. Քերջերին ՀՀ ԳԱԱ
Արեւելագիտութեան ինստիտուտի
Գիտական Խորհրդի որոշմամբ Երե-
ւանում լոյս տեսաւ Պատմական
Գիտութիւնների դոկտ. փրոֆ. Նի-
կոլայ Յովկչաննիսեանի «Արաբա-
կան Երկրների Պատմութիւն» իտո-
րագիրը կրող կոթողային աշխա-
տութեան Զորբորդ եզրափակիչ
հատորը (786 էջ):

Այս եւ նախորդ հատորների
խմբագիրն է բազմավաստակ պատ-
մաբան՝ դոկտ. փրոփ. Վահան Բայ-
բուրդեանը:

Գոհունակութեամք պիտի
նշենք, որ այս ստուարածաւալ-
գեղեցիկ ձեւաւորումով եւ բարձր-
որակով հաստորների լոյս ընծայ-
ման հովանաւորն է «Արմէն եւ-
թերսապէ ձերենեան հիմնադրա-
մը» (ԱՄՆ):

Սոյն գրախոսութեան սկզբում
մենք նպատակայարմար գտանք
նախ ըստ պատշաճի ներկայացնել
հեղինակին, այնուհետեւ համառօ-
տակի կանգ առնել առաջին եւ
երկրորդ հատորների բովանդա-
կութեան վրայ եւ վերջում միատեղ
մեկնաբանել երրորդ եւ չորրորդ
հատորերը:

Դոկտ. փրոֆ. Նիկոլայ Յովհաննիսինը իր ուրոքն ներդրումն ունի Հայաստանում արաբագիտութեան զարգացման ընազաւառում։ Շուրջ 50 տարի աշխատել է Հայաստանի Գիտութիւնների Ազգային Ակադեմիայի Արեւելագիտութեան ինստիտուտում, ղեկավարելով Արաբագիտութեան բաժինը։ 1995 թ. ստանձնել է Արեւելագիտութեան ինստիտուտի տնօրինի բարձր եւ պատասխանատու պաշտօնը։ Գիտական աշխատանքին գուղնթաց նա դասախոսել է Երևանի Պետական համալսարանապում եւ այլ բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններում։ Գիտական գեկուցումներում հանդիսանում է եկեղեց երկրներում կազմակերպուած բազմակերպուած բազում գիտաժողովներում։

Միջազգային լայն ճանաչման արժանացած փրոփ. Ն. Յովհան-նիսեանը ունի բազմաթիւ գիտա-կան հետազոտութիւններ, հրատա-րակուած հիմնականում հայերէնս, ուսումնական անգլերէնս, գերմաներէնս, ֆրանսերէնս եւ արաբերէնս լեզունե-րով, որոնք առնչուած են արեւելա-գիտական հարցերին, մամնաւորա-պէս՝ արաբագիտութեան եւ յատ-կապէս՝ միջազգային ու տարա-ծաշրջանային յարաբերութիւննե-րին, ինչպէս նաև Հայոց Յեղաս-պանութեան լուսաբանութեանը: Նա հեղինակ է 400 գիտահետազոտա-կան յօդուածների եւ մօտ 30 մե-նագրութիւնների: Իր կատարած մեղուածան աշխատանքի համար Նիկոլայ Յովհաննիսեանը պարգե-ւատրուել է ՀՀ Գիտութիւնների Ակադեմիայի գովեատագրերով եւ պատուագրերով, Մովսէս Խորենա-ցու մետալով, ՀՀ կառավարու-թեան «Հայոց Մեծ Եղեռն» ուսկե-զօծ մետալով, Նախագահ Տիգրան Մալով եւայլն: Նշենք որ վերջերս, 2007 թ. Դեկտեմբերի 13ին Գահի-րէի Համալսարանի բանասիրական բաժնում, Եղիպատոսի կառավարու-թեան նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցած Հայագիտութեան ուսում-նասիրութիւնների կենտրոնի բա-

ցումը: Այդ օրը յատուկ գեկուցում մով հանդիս եկաւ Ն. Յովհաննիս եանը՝ «Հայ-արաբական պատմա-մշակութային յարաբերութիւնները» թեմայով: Վերջում նրան շնորհ ու էր համաստանի առաջնորդական պատմական պատմամշակութային յարաբերութիւնները» թեմայով:

Նակներից մինչեւ մեր օրերը:

Հասոր Առաջին, Երեւան, 2000
թ., 416 էջ
Այս հասորում շարադրուած է
արաբների պատմութիւնը հնա-
գոյն ժամանակներից մինչեւ 7րդ
դար, իսկ այսուհետեւ համաշխար-
հային թատերաբեմում նոր կրօնի
իսլամի եւ Արաբական իսլմի փա-
յութեան յայտնուելուց (610 թ.)
մինչեւ 1516 թուականը, երբ սկսուեց

արաբական երկրների նուաճումը
օսմանեան թուրքերի կողմից:

Հատորը բաղկացած է առաջաբանից եւ 13 գլուխներից: Վերջում «Աղիւսակներ» խորագրի տապահուած է Մուհամմատ մարզպարէլ տոհմածառը: Այսուհետեւ հերթական կանութեամբ տրւում է Օմայեան Ապասեան, Մամլուք սուլթանների եւ ալլուջ ժամանակագրութիւնը (661-1516թ.թ.):

Նշենք, որ ընթերցողը կա-

տարեալ զաղափար է կազմում Մու-
համմատ մարգարէի յայտնութեան
մանրամասներին, համաշխարհա-
յին նոր կրօնի՝ իսլամի առաջաց-
ման եւ նրա ծաւալած գործունէու-
թեանը արաբական ցրուած ցե-
ղախմբերի եւ տոհմերի միացման
եւ հօրացման խնդրում:

կան խալիքայութեան ստեղծման
նոր կառավարուման համակառի

սլրա զառավագիրսուն չառավարիվ
սոցիալ-տնտեսական յարաբերութիւնների, սեփականութեան ձեւերի, մահմետականների եւ ոչ մահմետականների իրաւունքների եւ պարտականութիւնների, զինուածութերի կառուցուածքի, պալատական կանոնադրութեան կանոնագիրի եւ վերջապէս արաբական խալիֆայութեան Հնդկական ովկիանոսից մինչեւ Ատլանտեան ովկիանոս, Ասիական եւ Ափրիկեան

տարածքներում կատարուած նուաճումների մասին:

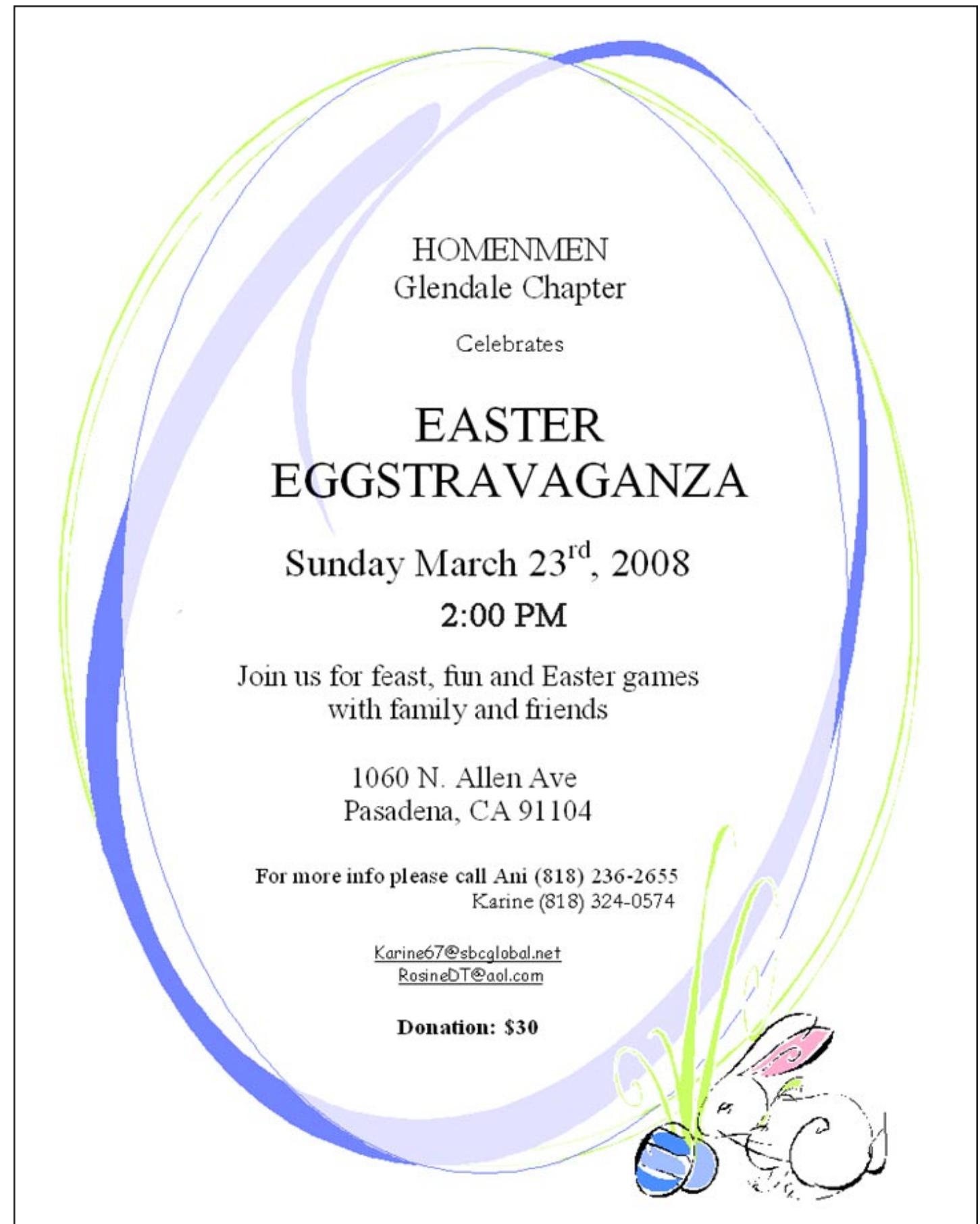
Աշխատութեան մէջ զգալի
տեղ է յատկացուած նաեւ հայ-
արաբական յարաբէրութիւններին։
Մանրամասն խօսում է արաբա-
կան խալիֆայութեան կողմից (696-
699 թ.թ.) Հայաստանի նուածման
եւ այնուհետեւ Վրաստանի եւ Աղ-
ուանքի միաւորումով, այդ տա-
րածքում «Արմինիա» վարչական
միաւորի ստեղծման մասին, Դուին
քաղաքի կենտրոնով։

Բնականաբար հայերի դրու-
թիւնը վատթարացաւ արաբական
լծի տակ: Հայ իշխանները տեւա-
պէս պարզաբեցին ազատագրելու
Հայաստանու:

Դրդ դարի կէսերին Բագրա-

սունեաց նախարարական սունը
դարձաւ հայ իրականութեան ղե-
կավար քաղաքական եւ ռազմական
ուժը, որ եւ գլխաւորեց հայերի
պայքարը խալիքայութեան դէմ,
իրականացնելով հայոց հողի վրաց
անկախ պետութիւն ունենալու հայ
ժողովրդի իղձերը: Եւ այդպէս, 885
թուականին, Արշակունեաց հայ թա-
գաւորութեան անկումից 457 տարի
յետոց, Հայաստանը վերականգնեց
իր անկախ պետականութիւր: Արաբ

覃文·P. 16

ԿԱՐՍԻՐ ՎԱՐԴԱՆ

ՊՈՂՈՍԼԱԳԻՍԵԱՆ
 Ծարունակուած «Մասիս»ի 23
 Փետրուար 2008 թիւէն

Սակայն կար հայոց գահին հաւատարիմ Մամիկոնից վարդանը՝ հայոց սպարապետ կարմիր վարդանը: Հազար, հազար աշխարհազօր հայ շինականներ եկան նրա գալիք պատերազմին մասնակցելու: Քսան եօթն նախարարներ իրենց սպառագին զօրքով, այրուձիով եկան վարդանի դրոշի տակ կրուելու յանուն հայոց աշխարհում ծագած, իրենց հոգիներում վառուած նոր լոյսի: Վարդանը վաթսուն վեց հազար հայ զինուորներին տարա Արտազու-Աւարայի դաշտ, Տղմուտ գետի դիմաց: Ղետոնդ երէցի զլիաւորութեամբ բազում երէցներ էին զօրքի հետ, խաչով օրհնելու նրանց սուրնու վահանները, չէ, հողի, ազգի պաշտամունքի ողին է սուրը ու զէնքը դարձում հատու: Հայ նախարարներ, արդեօք սրբազն հայրենեաց պաշտպանութեան համար այդպէս շտապ պիտի գալիք ուազմի դաշտ, հազուագիւտ է պատահել: Խնչու դուք բաց դաշտ իջաք պատերազմի, ձեր լեռներում կրուի կանչէիք պարսիկ զօրքին, ձեր լեռներում մահ սփուիք:

Խնչու էին գնում բաց դաշտում կրուելու ահաւոր ռազմուժ դաշտ բերած թշնամու դէմ: Վարդան ու հայ բազում հանճարեղ զօրավարներ պարսկական ու բիւզանդական բանակները առաջնորդել էին կրուի եւ իրենց ռազմագիտական հանճարի չնորհիւ յաղթական ճակատամարտեր մղել: Այդ պատերազմելու ռազմավարութիւն չէր, հաւատքից առաւել այն ազգի, երկրի միասնութեան սրբազն պատերազմ պէտք է հոչակուէր, պարսիկի նպատակն էր եղել կայսրութեան ժողովուրդներին ձուլել: Յանուն նոր հաւատքի մարտիրոսանալու էին գնում, անմահութեան համար իմացեալ մահուան գնում: Խնչու մահ փնտուիք, ձեր լեռներում, ձեր հողը պղծած թշնամու զինուորին մահ սփուիք: Խնչու շտապեցիք կրուի, խնչու ձեր Արշակունի արքաների հետ ապատամբութեան դրօշ չպարզեցիք, երբ 64 տարիներ առաջ, 387 թուականին, երկու պետութիւններ ձեր երկիրը բաժանեցին եւ եղել արեւմտեան ու արեւելեան կողմն հայոց աշխարհի: Աւանդում են, որ հայոց աշխարհում մի քանի միլիոն հայեր են եղել, հայրենապաշտ Տիգրան արքան իշխուր բիւր զինուոր էր պատերազմի տարել, իսկ դուք խնչու մի քանի տասնեակ բիւր հայեր կրուի չտարաք ձեր Մեծ ու Փոքր Հայրենիքի միասնութիւնը պահպանելու, սիսալուեցիք, սիսալուեցին եւ մնացինք խիստ ածու մի փշուր հայոց հողին, քաջեր չեղանք, որ զէնքով սահման պահէինք:

Վասակ Սիւնի, հայոց աշխարհի ինն նախարարների հետ մնացել էին ուրացող եւ իրենց զօրքով միացել պարսիկ բանակին: Մինչեւ հայոց պատերազմը վասակ Սիւնի մարզպետ էր, արքունիքի թշնամիների հետ կապ էր հաստատած եղել՝ ապստամբութիւն կազմակերպելու համար: Արդեօք նա հաւատքից առաւել իր ազգի, իր երկրի պետականութեան վերականգման յետամուտ չէր եղել, արդեօք հայ եկեղեցու կողմից

նրան դաւաճանի պիտակով խարանելը ինդրայարոց չէ, իսկ որ Սիւնեաց աշխարհի ժառանգ նրա երկու որդիները պատանդ էին արքունիքում, եւ որ ինչքը նաեւ «Հայեր» էր: Ուրացեալ միլիոնաւոր հայեր հիմա թուրքի յափշտակած հայոց հողում իրենց ինքնութիւնն են փնտուում: Սպասում են, որ հայոց արեւմտեան կողմն աշխարհի երբ հայու արեւագալը լինի նորէն աղօթեն Աստծուն, ով է ասել որ ցեղի, ազգի պատկանելիութիւնը միայն հաւատքով է բնորոշուում: Իւլածը դաւանած քրադաշտ պարսիկը նորէն պարսիկ է եւ ոչ արաբ:

Արեւագալ, լոյս էր իջել Արտազու-Աւարայրի դաշտին, արեւն էր վառում Տղմուտ գետի ջրերը, լոյսի սպիտակ անձրեւ էր իջել: Հայոց իշխանների զլիաւորած չորս զօրամասերի այրուձին, սպառագին մարտիկները ճեղքելով Տղմուտի արեւուտ ջրերը, վահագնի կրակի քաջութեամբ յարձակուեցին պարսիկ զօրքի վրայ: Սուրերի շաշիւններից շանթեր էին բեկանւում, աղեղնաւորների արձակած նետերը պատուում էին պարսիկի վահանները, ձիավար մարտիկները նիզակները որպէս արեւի ճառագլթներ պարզած խոցում թշնամուն, զարկում էին, զարնուում էին: Քաջութեան փոթորիկն էր պատել դաշտ, երկնային որոտ էին կրուողների կանչերը, խաչուած թուրերից ժայթքած կայծերից վառուում էր դաշտը: Հայ շինականի հոգում վառուած նոր հաւատքի լոյսը, հայրենեաց հողի պաշտամունքով ողին, կրուի քաջութիւնն էր բոցավառել նրանց սրտերուում:

Վարդան նկատում է, որ թշնամին ընկճել էր հայոց զօրքի ձախիթեւը: Մեծ ուժով յարձակուում է այդ կողմը, ետ մղում թշնամուն: Իրարանցում էր առաջացել նրանց շարքերում, դեռեւս պարտութիւն չտեսած Մատեան գունդը նահանջում էր ուազմի դաշտից: Պարսիկ զօրավարը նոր գները էր շտապեցրել կրուի դաշտ, շրջապատել վարդանին: Մարտում ընկաւ վարդանը, կրիւը շարունակելու համար ոչ ոք չէր գլխաւորել հայոց զօրքը, նահանջել էին դէպի լեռներ, ցիրուցան էր եղել անթագաւուր հայոց բանակը, ասպատակուել հայոց աշխարհը, հայոց պատերազմի անխոհեմ ռազմավարութիւն:

Ականատես պատծիչ եղիշէն վկայում է որ հայոց պատերազմում զոհուել էին 1036 հոգի, իսկ պարսիկ կողմից 3544: Հայոց ութք նախարարական տների ճրագներն էին մարել: Եւ հայոց Վարդանի ու հայոց անթագաւուր երկրի այդ պատերազմը կոչում էն «Բարոյական Յաղթանակ»: Տանուլ տուած կրիւ, պատերազմի դաշտից փախած զինուոր, թշնամու աւերած երկիր, կալանուած նախարարներ, աւերուած բերդեր ու տաճարներ, մողեր, ատրուշաններ, ինչ էր յաղթանակը հայը:

Առաջնորդարանի հանդիսութիւնների սրահը լեցուն էր հայերով, Վարդանի քաջութեան կրիւն էին փառաբանելու: Աւելի քան 15 դարեր, Արտազու-Աւարայրի դաշտում կրիւով կարմրած Վարդանն, հերոսացած ճակատամարտում ընկած իշխաններին, շինականներին թեւանցուկ արած հայը քայլում է իր պատմութեան ճամբարուու:

Ուրքի էին հայերը, առաջին շարքում կանգնած «Ղեռնդեանց Դաս»ի երէցները երգում էին, երգում էր սրահը, կարծես մեղրածոր մեղեղիի հնչիւններ էին երկնքից անձրեւում, հոգում հոսում էր հայոց քաջերի ողին, Վարդանի ու նրա հետ կրուի ելած դիւցազների մարտնչելու յորձանքը ալիքում սրտիս ծովակը: Ահա մի քանի տողեր այդ երգից, որ յօրինել է Վասպուրականի հոգեւոր առաջնորդ Գարեգին Սրուանձտեանցը, որ առաջինը գրի էր առել Սատունցի հաւատք էպուրը, որ իրեն անուանակոչած էր եղել հայոց քաջերը ընկած «Սրուանձտեանց ցեղից Գարեգին»:

Թէ հայրենեաց պսակադիր Գողբին քնարը լրել են, Երկնից թողդան անմահ հոգիք, Շայոց քաջերը պարագանելու յուրոշում:

Ու Վարդանայ անուան արձան Սասիս կանգնի մահարձան, Սենաստաններ խաչը ի գմբեր, Աւետարան սուրբ հաւատ:

Լուսին, լուսին աչօքտ անքուն, Պահէ հայու ոսկորներ, Եւ Մայիսի գուարը օղողու 80դ անոնց շիրիմներ:

Վարդան քաջութեան յարձակուեցին պարսիկ զօրքի վրայ: Սուրերի շաշիւններից շանթեր էին բեկանւում, աղեղնաւորների արձակած նետերը պատուում էին պարսիկի վահանները, ձիավար մարտիկները նիզակները որպէս արեւի ճառագլթներ պարզած խոցում զարկուում էին, զարնուում էր սրտերուում:

Վարդան քաջութեան յարձակուեցին պարսիկ զօրքի վրայ:

Վարդան քաջութեան յարձակուեցին պարսիկ զօրքի վր

ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ծարութակուածէջ 14-էն

րական թագի հետ Աշոտ Բագրատունուն ուղարկեց արքայական թանկարժէք նուէրներ եւ ռազմական հանդերձանք:

***

Հասոր Եկրորդ, Երեւան, 2004 թ., 677 էջ

Արաբների պատմութեանը նուիրուած երկրորդ հատորում, լուսաբանուում է արաբական երկրների պատմութիւնը՝ 17րդ դարի սկզբներից, Օսմանեան պետութեան կողմից նրանց նուաճումից մինչեւ Օսմանեան կայսրութեան կործանումը, որ տեղի ունեցաւ 1918 թ.: Եօթը գլուխներից բաղկացած աշխատութեան մէջ ուսումնասիրուած է արաբական երկրների վարչաքաղաքական կարգավիճակի հարցերը, օսմանեան դժուակ լծի բացասական հետեւանքները արաբական երկրների քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական իմիլիկական եւ մշակութացին զարգացումների վրայ, ինչպէս նաև արաբների հակառամանեան ընդգումները: Զգալի տեղ է յատկացուել արաբական ազգացին ինքնագիտակցութեան ձեւառութանը եւ ազգացին-մշակութային զարթօնքին, «Արաբական մեծ ազատամբութեանը» ընդդէմ օսմանեան բռնատիրութեան Առաջին համաշխարհային պատերազմի տարիներին, որ նշանակալի դեր խաղաց օսմանեան կայսրութեան կործանման մէջ:

Քննարկուել է նաև արեւմտեան տէրութիւնների զարդութափական քաղաքական արաբների վարչական Արաբական Արեւելքում:

Առանձնակի ուշադրութիւն է դարձուել արաբ-հայկական յարաբերութիւններին, այդ թրում եւ արաբների դիրքորոշմանը հայերի ցեղասպանութեան նկատմամբ եւ նրանց մարդասիրական վերաբերմունքին հայ տարագիրների հանդէպ: Այդ բոլորը տրում են հե-

տեւեալ խորագրերի տակ.

1. Արաբների դիրքորոշումը 1915 թ. Հայոց Ցեղասպանութեան հանդէպ:

2. Արաբների Ասպնջականութիւնը: «Հայերի պատմութեան մէջ արաբների անունը կը գրուի ուկէ տառերով»:

3. Հայոց Ցեղասպանութեան լուսաբանութիւնն արաբական պատմագրութեան մէջ: Արենոցիդ: (էջ 560-571):

***

Հասոր Երրորդ, Երեւան, 2006, 840 էջ

Հասոր Չորրորդ, Երեւան, 2007, 768 էջ

Երրորդ եւ չորրորդ հատորներում լուսաբանում է արաբական 18 պետութիւնների նորագոյն շրջանի պատմութիւնը՝ 1918-2005 թ.թ., պահպանելով երկրների յաջորդական դասակարգման այբենական սկզբունքը:

Յրդ հատորում տրում է արաբական 10ը պետութիւնների՝ Ալմիրի, Արաբական միացեալ էմիրութիւնների, Պահէջնի, Եղիպատոսի, Եմէնի, Թունիսի, Իրաքի, Լիբանանի, Լիպիայի եւ Քաթարի պատմութիւնը, իսկ 4րդ վերջին հատորում արաբական 8 պետութիւնները, այդ թրում՝ Յորդանանը, Մավրիդանիան, Մարոքոն, Պաղետինեան ինքնավարութիւնը, Սէուտական Արաբիան, Սիրիան, Սոււտանը, Քուէյթը եւ Օմանը:

Արաբական իւրաքանչիւր երկրների վերաբերող գրուխների սկզբում մանրամասն տեղեկութիւն էտրում տուեալ երկրի աշխարհագրական դիրքի եւ սահմանների մասին, համապատասխան քարտէզի հետ միատեղ: Այնուհետեւ տրում է տեղեկութիւններ օրէնսդիր իշխանութեան, բնակչութեան, արդիւնաբերութեան գիւղատնտեսութեան, բնական հարստութիւնների եւալլն:

Հեղինակը առանձնայատուկ

կանգ է առել Արաբական երկրներում ծաւալուած ազգային ազատագրական շարժումների, արաբական անկախի եւ ինքնիշխան պետութիւնների կազմաւորման ու գոյաւետման, սոցիալ-տնտեսական նուաճումների, ինչպէս նաև արտաքին միջամատական յարաբերութիւնների կարեւոր հարցերին:

Յայտնի է, որ 1918 թ. Առաջին Համաշխարհային պատերազմ-ի աւարտից յետոյ, երբ կործանուեց Օսմանեան կայսրութիւնը, պատմագրական նոր փուլ սկսուեց արաբական երկրների պատմութեան մէջ:

Արաբական երկրները ազգային ազատագրական պայցքարով նուաճին իրենց անկախութիւնը եւ կազմաւորեցին ինքնիշխան պետութիւններ: Այնուհանդերը եւրոպական երկրների գաղութափական նկատմամբ յետոյ է, որ նրանք ձեռք բերեցին կատարեալ անկախութիւն:

Այս բոլորի արդիւնքում աշխարհի քաղաքական քարտէզի վրայ յայտնուեցին արաբական նոր ինքնիշխան պետութիւններ: Բնականաբար, փրոփ. Նիկոլայ Յովկին հիւսեանը առանձին գլուխներում մանրամասն անդրադարձել է նաև հայ-արաբկան յարաբերութիւնների, ինչպէս նաև Հայաստանի Հանրապետութեան եւ արաբական միշտարձութեան զարգացման բնագաւառում եւ արժանի է բարձր գնահատանքի: Ուստի, ի սրուէ շնորհաւորում ենք հեղինակին եւ բարեմաղթում կատարեալ քաջառողջութիւն եւ նորանոր յաջողութիւններ:

Այս տեսանկիւնից հեղինակը յատուկ ուշադրութիւն է դարձրել ոչ միայն քաղաքական, այլև տնտեսական, գիտական եւ մշակութային փոխ-յարաբերութիւնների լուսաբանմանը:

Ընդհանուր առմամբ աշխատութիւնը շարադրուած է արիմիւային եւ տարբեր լեզուներով գոյութիւն ունեցող պատմագիտական հարուստ նիւթերի հիման վրայ: 4 հատորներն էլ համարուած են քարտէզներով, աղիւսակներով եւ միջնադարեան հանրայաց քաղաքների, տաճարների, մզկիթների, յուշարձանների եւ ճարտարապետական նշանաւոր կառուցների գունազարդ նկարներով:

4րդ եզրափակիչ հատորի վերջում «Վերադարձ Պատմութեան թատերաբեծ»: Նոր ժամանակներ, Նոր Դերակատարումներ» խորագրի տակ հեղինակի կողմից տրում են կարեւոր մեկնաբանութիւններ եւ գնահատականների արաբական պետութիւնների ներկայ կացութեան մասին:

Իրօք, որ փրոփ. Նիկոլայ Յովկին սկսեանի բեղուն գրչին պատկանող 4 հատորանի կոթողային այս աշխատութիւնը մեծ ներդրում է արաբագիտութեան զարգացման բնագաւառում եւ արժանի է բարձր գնահատանքի: Ուստի, ի սրուէ շնորհաւորում ենք հեղինակին եւ բարեմաղթում կատարեալ քաջառողջութիւն եւ նորանոր յաջողութիւններ:

ՀԱՅՆՈՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՎԻ ԱԿԱՐԱՆ ՈՒ ԹԻՒՆ

**Ի նպաստ
Նոր Հաճնոյ Մեծն Մուրատ դպրոցին**

Մեծ Պարգև՝ 2008 Lexus ES 350

Ա. Պարգև՝ Երկու Երթ ու Դարձ Տոնս Հայաստան

Բ. Պարգև՝ Laptop Համակարգիչ

Գ. Պարգև՝ 42" Plasma TV

Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, Մարտ 16, 2008, Կ.Ե. Ժամը 8:00ին

Verdugo Hills Country Club

400 West Glendale Blvd., Glendale, CA 91202

Նոր Հաճըն Զաղաքի 50-ամեակի տօնակատարութեան առիթով
Նուէր՝ \$100

Տոնսերը ստանալու համար հեռածայնել՝
(626) 351-0695, (626) 577-7234, (818) 243-7029

ԲԱՑՈՒԱԾ Է

Հիպնոսաբուժութեան կեղրոն
ղեկավարութեամբ՝ Փորձառու քժիշկ
Արթին Սաղրեանի

Փաստինայի մէջ

Ամէն օր՝ առաւտեան Ժամը 10:00էն

մինչեւ կ.ե. Ժամը 3:00

Հասցէ՝ 1060 N. Allen Ave. 2nd floor Unit E
Pasadena CA 91104

Հեռախոս (818) 434-8118 միայն Ժամադրութեամբ

MELODY INTERNATIONAL MUSIC SCHOOL Inc. ՄԵԼՈՏԻ ԵՐԱԺԾՏԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ

Join Our New Music School in Pasadena
By Experineced & Educated Teachers

Piano, Keyboard, Violin, Viola, Vocals, Singing, Guitar,
Bass, Flute, Duduk, Drums & Percussion lessons for all
ages and levels

Professional Digital Recording studio
for all your audio recording needs

1060 N. Allen Ave. #D Pasadena, CA 91104
Phones: (626) 797-8867 & (818) 599-1606
and

334 N. Central Avenue Unit 202
Glendale, CA 91203

Phones: (818) 244-8244 & (818) 599-1606
Visit us at: www.musiclessons4u.com

«ՀԱՅՐԵՒՔԻՍ ՓՐԿՈՒԹԻՒՆԸ ԼԵՒՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ»

Տարունակուածէց-էն

րել, չէ՞ որ բացի Լեւոն Տէր-Պետրոսեանից առաջադրուել է նախագահի եւս ութ թեկնածու, այսպէս ասած, նախագահացուների «ասորտիմենտը» բազմազան է:

- Նախ սաեմ, որ ծննդավայրս լուին է, ինձ իսկական լուեցի եմ համարում: Հայրենասիրութիւննաս, ճշմարտութիւնը ասելու քաջութիւննաս, երեւոյթներին ներքին բնագովով նայելու յատկութեանս, կեանքին իմաստնացած աչքով նայելու համար՝ պարտական եմ չքնաղ ծննդավայրիս եւ ծնողներիս:

Բաւականին լաւ ինֆորմացուած եմ՝ ինտերնետի, հեռուստատեսութեան, մամուլի եւ այլ լրատուածիցների միջոցով, որոնց լրջուէն հետեւում եմ:

Միւս թեկնածուների հարցագրուցները, արտայացտած մտքերը, ընտրական ծրագրերը կարդալուց եւ վարքագիծը ուստամնասիրելուց յետոյ՝ առանց տարակուսանքի կարող եմ ասել, որ նրանցից որեւէ մէկը նոյնիսկ չի մօտենում Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի որակներին: Չեմ բացառուում, որ նրանք էլ՝ ամէն մէկը իր տեսակի մէջ եւ իսելացի են եւ հայրենասէր: Բայց նրանց իրական հայրենասիրութիւնը կ'երեւայ, երբ նրանք միահամուռ, առանց տարակուսանքի կը միանան Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի արշակին: Իմ հայրենասիրութիւնն ու ներքին բնագովը ինձ թելադրում են, որ հայրենիքիս փրկութիւնը Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի վերադարձի մէջ է: Նրա տղամարդկային զապուածութիւնը, ազնութիւնը, հզօր բնաստուր իսելքը, զարգացումը, աշխարհը ափի մէջ տեսնելու կարողութիւնը, քաջութիւնը, հզօր կամքը, քաղաքագիտական տաղանդը, անկաշառ լինելը, վեհութիւնը, առաջնորդին յատուկ մագնետիզմը, մի քանի օստար լեզուների իմացութիւնը, եւ վերջապէս հիմնալի հայերէնով խօսելը, որ այնքան կարեւոր է Հայաստանի նախագահ լինելու համար: Աչա այս բոլորի համար է նա իմ ընտրեալը: Այսօր Հայրենիքը այնպիսի վիճակում է, որ աւելի շատ մենք նրա կարիքը ունենք, քան ինքը մեր...

- Ինչպէս էք կազմակերպում ձեր քարոզարշաւը: Բոլոր նրանք, ում յորդորում էք իրենց ձայն ը տալ ՀՅ առաջին նախագահին, արդեօք չմերժելու համար, այսպէս ասած, ձեր խաթեր են համաձայնում քուեարկել նրա օգտին:

- Այսոել շատ ինքնաբուխ ձեւով, մէծ շարժում կայ ի նպաստ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի: Համարեայ բոլորի համարանքը Լեւոնի կողմն է, չաշուած որոշ տպեղ բացառութիւնները:

Սատարող մէկից աւելի հեռուստագիտամեր կան, որոնք մէծ գործ են կատարում, Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի նախընտրական կենտրոնը կայ, սատարող յանձնախմբեր եւ լրագրեր կան, չնչակեան կուսակցութիւնը կայ՝ իրենց կուսակցական «Մասկո» թերթով եւ «Նոր մերունդ» հեռուստամածով, «Վարագոյր» հեռուստամածը, «Բարեւ» հեռուստամածը, «Քաջ Նազար» հեռուստամածը, «Հայեացք» հեռուստամածը: Լրագրերից՝ «Ժամանակ Լոն Անձերու» թերթը, որ մէծ սպառող ունի, «Նոր Հայաստան» շաբաթաթերթը, որ մէծ տեղ է յատկանցում սատարող յօդուածներին, լրագրեր էլ կան, որ նոյնպէս համակիր են, բայց որոշ զապուածու-

թիւն են ցուցաբերում:

«Արդարութիւն» ափիւոքահայ մտաւորական նոյնախուն երի յանձնախումբը կայ, ստեղծուած ընտրապայքարի համար, որն ունի աւելի քան երեքհարիւր նոյնախուն, գնալով աւելի է ծաւալում, եւ անում է այն ամէնը, ինչ հնարաւոր է անել ափիւոքի պայմաններում:

Մենք ընտրելու հնարաւորութիւն չունենք՝ զրկուած ենք այդ իրաւունքից, իրաւունքից իրաւունքից, բայց խօսելու իրաւունքից, մեր նախական մէր կարէ կարէն Դիմիրճեանի օրինակը կայ: Եթ բորովվին պատահական չէ, որ մեր նախակին նախագահը վերադարձել է փրկելու երկիրը, ներկայ աշաւոր եւ օրհասական վիճակից: Յորդորում եմ հայրենիքի իմ քուրերին ու եղբայրներին, այս վճռական ու բախստորոշ պահնին, վեր կանգնել անձնական շահերից, հեռուն տեսնել, եւ Հայրենիքի շահը անձնականից բարձր դասելով՝ մի-

պարտականութիւնն է հոգեբանական ճիշտ ճանապարհի վրայ զնել նոր անօրէնութիւնը չգարձնեն, այն պիսի երկիր կերտեն, որ, ոչ թէ ամօթով, այլ հպարտութիւն էստափետը յանձնախունը լայգորդ կարիք է ունեցել՝

մեծ քաղաքականութիւնն են վերադարձել նախկին նախագահները, կամ պաշտօնեաները՝ Զըրչիլի օրինակը կայ, Տը Կոմի օրինակը կայ, եւ վերջապէս մէր կարէն Դիմիրճեանի օրինակը կայ: Եթ բորովվին պատահական չէ, որ մեր նախակին նախագահը վերադարձել է փրկելու երկիրը, ներկայ աշաւոր եւ օրհասական վիճակից: Յորդորում եմ հայրենիքի իմ քուրերին ու եղբայրներին, այս վճռական ու բախստորոշ պահնին, վեր կանգնել անձնական շահերից, հեռուն տեսնել, եւ Հայրենիքի շահը անձնականից բարձր դասելով՝ մի-

աբանուել եւ նեցուկ կանգնել Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին:

- Բացի Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին սատարաղ նախաձեռնող խմբերից նախագահի թեկնածուների սատարող խմբեր կա՞ն եւ յատկապէս, որ թեկնածուների օգտին են այդ խմբերն աշխատում:

- Ճիշտն ասած մէնք այնքան զբաղուած ենք մէր ամէնօրիեայ գործունէութեամբ, որ շատ ժամանակ չունենք հետեւելու միւս խմբակութիւններից: Երեւացող աշխուժութիւն չէ նկատուում: Բայց, եթէ որեւէ բան էլ արուում է՝ աւելի լաւ է թող իրենք խօսեն իրենց կողմնորշման մասին:

Մենք բոլորս Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի վերադարձն ենք ցանկանում, նրա օպտին ենք յորդորում, եւ դրա համար ունենք բոլոր հիմքերը: «Հարցագրոյցը պատրաստուածէ ժամանակակիր երեւանի» խմբանեմով:

*International Academy of Los Angeles
Presents*

*An Evening Honoring Composer, Director &
Pioneer of Armenian Television*

SARKY MOURADIAN

Manuel

Kevin George

Chuko

Andre Danik

Narine Shahbazian

Salpi Mayelian

Hovik Krikorian

Harut Hakopian

Jenny Armen

Flora Martirosian

Adiss Harmandyan

Vatche

Hovik Grigorian

Levon Sevan

Maxim

Raffi Khardalian

Razmik Mansourian

Armen Aloyan

Hosts: Anahit Martirosian, Aramayis Gharibyan, Noune Serobian

Thursday, April 10, 2008, 7:30 p.m.

ALEX THEATER

216 North Brand Blvd., Glendale, California 91203

FOR TICKETS CALL:

(818) 913-2299

(818) 265-0506

FOR INFORMATION CALL: (818) 243-5722

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԼԻՆԱՐԵՍԻ ՇԱԽՄԱՏԻ ՍՈՒՊԵՐՄՈՅԱՇԱՐՈՒՄ ԼԵՒՆ ԱՐՈՆԵԱՆԸ ԲԱԺԱՆՈՒՄ Է 2-4-ՐԴ ՏԵՂԵՐԸ

Սպանիայի Լինարես քաղաքում անցկացուող շախմատի միջազգային սուպերմոյաշարում Մարտի 3-ին կայացան 11-րդ փուլի հանդիպումները: Լեւոն Արոնեանը խաղաղ դաշն կնքեց Վասիլի Իվանչուկի (Ուկրաինա) հետ:

Լ. Արոնեանը, Մագնուս Կառլսենը (Նորվեգիա) եւ վեսելին թոփալովը (Բուլղարիա) 11 հնարաւորից վաստակել են 6-ական միաւոր եւ բաժանում են 2-4-րդ տեղերը: Մրցաշարային աղյուսակը 7 միաւորով գլխաւորում է Վիշվամաթան Անանդը (Հնդկաստան): 12-րդ փուլում Արոնեանը սեւերով կը մրցի Ալեքսեյ Շիլովի (Խաղանիա) հետ:

ԴԱՒԹ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆԸ ԱՇԽԱՐՉԻ ԼԱՒԳՈՅՆ ԹԵՆԻՍԻՍՏՆԵՐԻ ՑՈՒՑԱԿՈՒՄ 7-ՐԴՆ Է

Արգենտինահայ Դաւիթ Նալբանդեանի յաղթանակով աւարտուեց դուէնոս Այրեսում անցկացուած թենիսի միջազգային մրցաշարը: Քառորդ եզրափակիչում Նալբանդեանը յաղթեց խոտայցի Պոլիտո Ստարաչենին (4-6, 7-6, 6-4), ապա կիսանդրափակիչում պարտութեան մատնեց իր հայրենակից Խուան Իգնասիո Չելային (6-1, 6-2): Եզրափակիչում էլ Նալբանդեանի մրցակիցն արգենտինացի Խոսէ Ակասուասոն էր, որը կիսանդրափակիչում պարտութեան էր մատնել խոտայցի Ֆիլիպո Վոլանդրիին (4-6, 6-4, 6-4):

Դաւիթ Նալբանդեանը, 2050 միաւորով զբաղեցնում է 7-րդ տեղն աշխարհի լաւագոյն թենիսիստների վերջին ցուցակում:

ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏ

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆՍ ՕԼԻՍՊԻԱԴԱՅԻ ՈՒՂԵԳԻՐ ՆՈՒԱԲԵՑ

Խոտայցում աւարտուած բոնցքամարտի վարկանիշային մրցաշարում Անդրանիկ Յակոբեանն օլիմպիադայի ուղեգիր նուածեց: Այսպիսով, Հայաստանի մարզիկներն արդէն Պեկինի օլիմպիադայի 14 ուղեգիր են նուածել:

Մինչեւ 75 կդ քաշային բոնցքամարտիկների մրցավէճում Անդրանիկ Յակոբեանը հասել էր մինչեւ կիսանդրափակիչ: Այս փուլում եզրափակիչի ուղեգիր համար պայքարում նա մենամարտեց Շուեղիսն ներկայացնող Նահիմ Տերերոնյացի հետ: Յամառ մրցապայքարում, ընդամենը 3 միաւորի տարբերութեամբ (13-16) հայ բոնցքամարտիկը զիջեց մրցակցին: Օլիմպիական ուղեգիր նուածելու վերջին հարաւորութիւնը 3-րդ տեղի համար մենամարտը շահելն էր: Եւ Անդրանիկը յաջողութեամբ իրականացրեց իր առջեւ դրուած խնդիրը: Բրոնզէ մեդալի համար մրցամարտում նա 25-19 հաշուով պարտութեան մատնեց հունգարացի հշտվան Ժիլին եւ արժանացաւ օլիմպիական ուղեգիր: Այսպիսով, Հայաստանի բոնցքամարտի հաւաքականն արդեն օլիմպիական 4 ուղեգիր է նուածել: Պեկինում մեր բոնցքամարտիկների թիւը գեռեւս կարող է աճել: Եւս մէկ վարկանիշային մրցաշար է կայանալու Յունաստանում՝ Ալպիլի 7-14-ը:

Օլիմպիական ուղեգիր նուածեց նաեւ ոուսաստանցի Դաւիթ Հայրապետեանը: Մինչեւ 48 կդ քաշային կարգում Դաւիթը յաղթող ճանաչուեց՝ 24-3 հաշուով բացայաց առաւելութեան համենով լին Լուկաշ Մաժչիկի նկատմամբ: Ռուսաստանցի բոնցքամարտիկները բաւական յաջող են հանդէս գալիս մրցաշարերում: Նրանք քաշային 11 կարգերից 10-ում օլիմպիական ուղեգիր են նուածել: Խոտայցում օլիմպիական 26 ուղեգիր համար ունիդ էին դուրս եկել 42 երկրների 235 բոնցքամարտիկներ:

*****

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՆՈՐ ԱԽՈՅԵԱՆԸ՝ ԵՈՒՐԻ ԲԱՐԱՇԵԱՆ

Փետրուարի 23-ի բոնցքամարտի կիսանդրաշայինների Եւրոպայի առաջնութեանը՝ Ուկրաինայի դրօշի տակ հանդէս եկող հայազգի 29-ամեաց Եուրի Բարաշեան 8-րդ ոառնդում նոկաւուով յաղթեց բեռլինցի թոմաս Ռուբիին:

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ

ԵԵՈՒԻՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՅԸ

CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ

(ԿԼԵՍՏԵՅԼ, ՊԵՐՊԵՆՁ, ԼԱ ՋՐԵՄԵՆԹԱ)

ՀԻՆԳՉԱԲԹԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄ 10:00-11:00

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻԴ ԵԹԵՐ
Ամէն Կիրակի Երեկոյեան
Ժամը 10:00-ից 12:00
Կլենտէլի 26-րդ կայանից

ՈՐՈՇՈՒԵԼ ԵՆ 2008Թ. ՀՀ ՖՈՒՏՈՎՈՒ ԳԱՒԱԹԻ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ՀԱՍԴԻՒՊՈՒՄԵՐԸ

Հայաստանի ֆուտովու 14 ակումբներ կը մասնակցեն 2008 թուականի Մարտի 21-22-ին մեկնարկող ՀՀ ֆուտապոլի գաւաթի մրցաշարին: Վերջինիս կը մասնակցեն Երեւանի «Փիւնիկը», «Բանանցը», Աշտարակի «Միկան», Երեւանի «Արարատը», «Ուլիսը», «Կիլիկիան», Գիւմրիի «Շիրակը», Կապանի «Գանձասարը», Երեւանի «Փիւնիկ-2-ը», «Բանանց-2», «Բանանց-3-ը», Աշտարակի «Միկա-2-ը», Երեւանի «Արարատ-2-ը» եւ «Շենգաւիթը»: Այսօր ՀՀ ֆուտապոլի ֆեղերացիայում տեղի է ունեցել մրցաշարի վիճակահանութիւնը:

ՀՀ ֆուտապոլի գաւաթի մէկ ութերորդ եզրափակիչում հանդիպելու են 12 թիմեր՝ «Փիւնիկ»-«Բանանց-3», «Միկա»-«Արարատ-2», «Ուլիս»-«Բանանց-2», «Շիրակ»-«Շենգաւիթ», «Կիլիկիա»-«Միկա-2», «Գանձասար»-«Փիւնիկ-2»: Առաջինը նշուած է առաջին խաղում դաշտի տէր հանդիսացող թիմը: Եւս 2 թիմեր՝ Երեւանի «Բանանցը» եւ «Արարատը», որպէս 2007 թուականի ՀՀ գաւաթակիր ու եզրափակիչի մասնակից, մրցաշարում կը հանդիպեն յաջորդ՝ 1/4 եզրափակիչի փուլից:

ՀՀ ֆուտապոլի գաւաթի 1/8 եզրափակիչի առաջին խաղերը կ'ունենան Մարտի 21-22-ին, պատասխան հանդիպումները՝ Մարտի 28-29-ին: ՀՀ ֆուտապոլի գաւաթի 1/4 եզրափակիչի առաջին խաղերը կ'անցկացուեն Ապրիլի 2-10-ին, կիսանդրափակիչի խաղերը՝ Ապրիլի 14-23-ին, իսկ եզրափակիչը՝ Մայիսի 9-ին:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ժագ եւ Արմինէ Գալամնեանի աղջիկ գաւակով մը բախտաւորուելու ուրախ առիթով Տէր եւ Տիկ. ընկ. Տիգրան եւ Վարդուհի Մարաֆեան, Լիբանանէն, իրենց շնորհաւորութիւնները կը յայտնեն նորածինի ծնողքին, ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ մասնաւորաբար նորածինի մէծ հօր եւ մէծ մօր՝ Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աշապահեաններուն:

Այս ուրախ առիթով փոխան ծաղկեկողովի \$100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ժագ եւ Արմինէ Գալամնեանի աղջիկ գաւակով մը բախտաւորուելու ուրախ առիթով Տէր եւ Տիկ. ընկ. Ազատուհի Մուլթաֆեան, Պաթոն Ռուժ Լուժ, Լուիզիանայէն, իրենց շնորհաւորութիւնները կը յայտնեն նորածինի ծնողքին, ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ մասնաւորաբար նորածինի մէծ հօր եւ մէծ մօր՝ Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աշապահեաններուն:

Այս ուրախ առիթով փոխան ծաղկեկողովի \$100 տոլար կը նուիրեն «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ժագ եւ Արմինէ Գալամնեանի աղջիկ գաւակով մը բախտաւորուելու ուրախ առիթով Տիգրան Ալպէր Մինասեան, Պարսիմոնիա, իր շնորհաւորութիւնները կը յայտնեն նորածինի ծնողքին, ընտանեկան համայն պարագաներուն եւ մասնաւորաբար նորածինի մէծ հօր եւ մէծ մօր՝ Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Մարօ Աշապահեաններուն:

Այս ուրախ առիթով փոխան ծաղկեկողովի \$100 տոլար կը նուիրէ «Մասիս» շաբաթաթերթին:

ԳՐԱԴԱՎՈՒԱԾ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

Մարտ 23	Զատկուայ Տօնակատարութիւն
Ապրիլ 5	Spanish Night
Ապրիլ 26	Las Vegas Trip
Մայիս 11	Մայրերու Օրուայ նախաճաշ
Յունիս 14	Յայրերու Օր
Օգոստոս 10	Յանգանակային նաշկերոյք
Յունիս Եմբեր 4	«Սասիս» շաբաթաթերթի
Դեկտեմբեր 31	Դ.Ս.Ս.Ի Տարեկան Պարահանդես
	Նոր Տարուայ Խրախճանք

**ՎԱՐՉՈՒ ՄՐԱՅ
ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԷԶ
(200 ՇՈԳԻԻ ՇԱՄԱՐ)
ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹԵՐՈՒ ՇԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՇԵՌԱՋԱՅՆԵԼ (626) 797-7680**

**Զեր Ծանուցումներ Վատահեցէք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net**

Nor Serount Cultural Association

proudly presents

An Evening of Enchanting Music

with two prodigies

Arik Arakelyan
Saxophone

Daniil Trifonov
Piano

Sunday, March 9, 2008 at 6:00 pm.
First German United Methodist Church
556. W. Glenoaks Blvd., Glendale, CA 91202

For Tickets, Contact
(818) 391-7938 or (818) 502-3233